

Fredagen den 27 mars

Kl. 09.00–11.47

§ 1 Aktuell debatt om företagsklimatet för forskningsintensiva företag

*Aktuell debatt
om företagsklimatet
för forskningsintensiva
företag*

Anf. 1 JAN BJÖRKLUND (FP):

Herr talman! Neddragningarna som Ericsson och Sony Mobile har aviserat inger stor oro. I Ericssons fall är det 2 200 medarbetare, och i Sony Mobile är det 1 000.

Det är inte vilka jobb som helst och det är inte vilka företag som helst vi talar om. Det är några av våra allra mest forskningsintensiva företag. Det är högteknologiska företag. De medarbetare som jobbar i dessa företag tillhör de mest välutbildade i svenskt näringsliv. Det är därför oroande när den typen av verksamheter lämnar Sverige och i stället flyttar till i huvudsak Asien.

Det är ett konkurrenskraftigt och starkt näringsliv som är grunden för hela vår välfärd. Utan framgångsrika företag ingen sjukvård, ingen äldreomsorg, ingen skola värd namnet. Det är därför så viktigt att Sverige är konkurrenskraftigt.

Jag tänker inte i dag påstå att flytten är den nya regeringens fel. Så är det såklart inte. Det är fråga om global omstrukturering i företagen, men det sätter fingret på att om Sverige ska vara ett konkurrenskraftigt land i framtiden och inte få se fler företag som lämnar Sverige måste vi föra en företagsvänlig politik. Ur den aspekten är Sverige nu på helt fel väg.

30 miljarder i skattehöjningar på jobb och företag. En ännu mer stelbent arbetsrätt. En energipolitik där ett av de båda regeringspartierna tänker sig att snabbavveckla den stabila elförsörjningen. En av huvudstadsregionens två flygplatser ska avvecklas. Och man misstänkliggör vinst som företeelse.

Svensk företagspolitik är på fel spår. Om den inte läggs om snabbt kommer vi att få se fler företag som lämnar Sverige och att jobb och välfärd går förlorade. Det är bakgrunden till den oro vi känner och varför denna riksdagsdebatt har begärts, herr talman.

Anf. 2 Närings- och innovationsminister MIKAEL DAMBERG (S):

Herr talman! Jag vill inledningsvis passa på att tacka Folkpartiet och Jan Björklund för initiativet till dagens viktiga debatt.

Sedan ett par veckor lever 3 500 människor i bland annat Lund, Kista, Katrineholm, Linköping och Karlskrona i ovisshet om sin framtid, om de

får ha jobbet kvar, om de kan få ett nytt jobb, om de har råd att bo kvar. Jag känner med dessa människor och deras familjer. Jag förstår deras oro.

Jag tror också på deras framtid. De är bärare av ett stort kunnande. Många av dem är välutbildade. Några har redan fått nya jobberbjudanden, men för andra är vägen till ett nytt jobb längre och mer oviss. Den kan gå via vidareutbildning eller omskolning. Men de kommer inte att vara ensamma på den resan. I Sverige ska ingen stå ensam i omställningen från ett gammalt jobb till ett nytt jobb. Det är därför den nya regeringen står upp för en trygg omställningsförsäkring i a-kassan. Det är därför vi står upp för en aktiv utbildningspolitik och omställningspolitik för att ge människor nya chanser att komma igen.

Varje utmaning kräver ledarskap. Det är viktigt att regeringen är aktiv. Samhället ska ta sitt ansvar och finnas på plats och stödja det arbete som nu sker på de drabbade orterna. Jag har själv redan besökt Lund, och min statssekreterare Eva Lindström besökte Katrineholm i tisdags. Vi har tillsatt en särskild statssekreterargrupp för att samordna regeringens kontakter och stöd, och vi kommer att fortsätta att ha nära kontakt med de berörda orterna.

Det vi ser nu är inte enstaka varsel. Jan Björklund tog upp det tidigare i sitt inlägg. Vissa orter drabbas hårt, men det som sker är en del av näringslivets omställning. Sverige är en liten exportberoende ekonomi, och vi har levt under ett stort förändringstryck under lång tid. Vi har klarat det hyggligt bra.

Sverige har varit nästan världsmästare i omställning globalt sett. Trygghetsförsäkringar, hög utbildningsnivå och en arbetsmarknadsutbildning var grunden till detta. Men det vi ser nu är att detta fungerar allt sämre. Arbetsmarknaden fungerar sämre. Många är arbetslösa i Sverige, trots att företagen säger att de behöver rekrytera ny arbetskraft.

Svenskt Näringslivs rekryteringsenkät visar att företag tvingas tacka nej till order i dag, dra ned på produktion eller skjuta på planerad expansion på grund av rekryteringssvårigheter.

Tillväxtverket visade nyligen i en studie att nästan en tredjedel av företagen ser brist på resurser som det största hindret för sin export eller internationalisering. Samtidigt som vår omställningsförmåga har försvagats i Sverige går omställningen allt snabbare i vår omvärld. Den snabba tekniska utvecklingen är den främsta förklaringen, men vi är också mitt uppe i ett globalt skifte mot öster.

En allt större del av världens ekonomi och kunskapsbas finns numera i Asien. Kina, Indien och Indonesien står nu för 25 procent av världens samlade bnp. Fram till millennieskiftet gjorde de internationella företagen i princip alla sina FoU-investeringar i Europa, USA och i viss del Japan. Sedan har det gått snabbt. Det har varit ett dramatiskt skifte på FoU-investeringar till Kina, Indien, Singapore, Taiwan och Sydkorea.

Kina har numera en högre forskningsintensitet än EU. Kina investerar alltså en större andel av sin ekonomi i forskning och utveckling än vad vi gör i Europa.

Konkurrensen blir alltså hårdare. Allt fler länder konkurrerar med kunskap och kreativitet. Samtidigt har Sverige tappat just här. Det är allvarligt. Jag tror att kunskap är själva grunden för framtidens konkurrenskraft, men vår kunskapsbas har urholkats under en längre tid. Det gäller både utbildningsnivån och vår innovationskraft.

I fråga om utbildningsnivån känner vi till att svenska 15-åringars genomsnittliga kunskapsresultat har försämrats snabbast i hela OECD-området. Den senaste PISA-studien från 2014 mäter också kreativ problemlösning. Där får Sverige 491 poäng jämfört med OECD-genomsnittet på 500 poäng. Vi ligger under OECD-genomsnittet när det gäller ungdomars kreativa problemlösning. Det har vi kanske inte diskuterat lika ofta i Sverige som just kunskapsresultat.

När det gäller vår innovationsförmåga har vi en delad bild. Sverige kommer fortfarande ut i topp i internationella rankingar. Vi toppar fortfarande index över innovation, särskilt i Europa. Men de mäter framför allt input i forskningssystemet och utbildningssystemet. De mäter inte och rankar inte lika tydligt outputen av de insatser vi gör i forskning, innovation och utbildningssystem. Vi måste lägga större vikt vid de forskningsinvesteringar som leder till innovationer, produkter och exportmöjligheter och som faktiskt kommer ut på en världsmarknad.

Sverige har länge legat i topp i världen när det gäller företagens FoU-investeringar, men de har försvagats. Om företagen hade investerat lika mycket i forskning och utveckling 2013 som de har gjort 2015 skulle 8 miljarder mer ha investerats i FoU.

Jag menar att allt detta visar att Sverige står inför en väckarklocka. Varslen visar att vi måste ställa om vår politik och satsa mycket mer på det som bygger Sveriges konkurrenskraft på lång sikt. Det är kunskap, forskning och innovation. Då är det faktiskt inte ytterligare ett jobbskatteavdrag som tar Sverige upp i täten i den globala konkurrensen. Det är inte ned-sättningar av ungdomsarbetsgivaravgifter som står högst upp på företagens önskelista när det gäller forskningsintensiv verksamhet.

(Applåder)

Anf. 3 LARS HJÄLMERED (M):

Herr talman! Sverige har den senaste tiden mötts av en serie av varsel. Låt mig börja med att säga att det är viktigt att de personer som nu drabbas på olika orter i landet får ett snabbt stöd i omställningen. Det ska vara ett stöd för att komma vidare till ett nytt arbete, kanske inleda en utbildning eller starta ett företag.

Ett tydligt svar från Moderaterna i fråga om att möta omställning är det nya beskedet om att höja åldern för att ansöka om studiemedel, helt enkelt för att möjliggöra för fler människor att ta klivet och göra karriärbytet, omställningen i livet.

Den här typen av varsel är också en väckarklocka på temat jobb och konkurrenskraft för Sverige. Då är det viktigt att politiskt stanna upp och fundera. Vad är de riktigt stora utmaningarna för Sverige nu och kanske ett decennium framåt?

Sverige har länge varit ett mycket handelsberoende land. Vi ser tydligt en hårdnande internationell konkurrens när fler länder deltar på den internationella marknaden. Det innebär möjligheter för Sverige men också en helt annan utsatthet än tidigare.

Vi ska också vara tydliga med att vi har behov av att fler jobb växer till i Sverige under de kommande åren. De senaste åren har långt över 300 000 nya jobb kommit till. Det är helt fantastiskt sett till finanskris och utdragen internationell lågkonjunktur.

Men vi ska vara ärliga; vi ska vara tydliga med att vi fortfarande har jättestora utmaningar när det gäller ungas och utrikes föddas möjligheter att komma in på arbetsmarknaden.

Vi ser en demografisk utveckling över tid i Sverige som är helt fantastisk – man lever allt längre – men därmed också ett behov av att fler äldre stannar kvar på arbetsmarknaden.

Vi ser också ett behov av att fler företag växer till i Sverige. Det startas ganska många företag, och det ansöks om ganska många patent. När man undersöker Sverige på områden som innovation och entreprenörskap brukar Sverige ofta falla väl ut. Men företag växer inte till i Sverige på det sätt som de gör i många andra länder, och det är en politisk hemläxa.

Vi ser också att vi har en rad stora företag som verkligen gynnar Sverige och ger mervärde. Flera av dem har nu lagt varsel som har betydelse för jobb, för skatteintäkter och för stora forskningsinvesteringar. Sverige har ett tydligt beroende av de här bolagen och med det ett politiskt ansvar för deras möjligheter att fortsätta verka i Sverige.

Herr talman! Blickar vi mot de lite större utmaningarna handlar mina slutsatser om att för det första värna handel och öppenhet, som verkligen tjänar Sverige, och om att för det andra se till att ha ett bra företagsklimat för både personer och företag. För det tredje är det tydligt att vi måste ha fler politiska reformer som lägger grunden för fler jobb och växande företag.

Det handlar till exempel om detta med infrastruktur och forskning. Där har Alliansen sett till att få på plats historiska satsningar, för med handel kommer ju transportbehov. Forskning kan leda till ny kunskap och nya företag. Det kan leda till sådant som kan omdana befintliga företag och långsiktigt bygga konkurrenskraft för Sverige.

Det handlar om att vi behöver göra mer för att höja kunskapsnivån i skolan. Det handlar om att ha skatter på rimliga nivåer, både för företag och för att talangfulla personer ska komma hit och verka i Sverige. Det ska vara lönsamt att jobba. Vi vill göra fler reformer för att få företagen att växa till.

Jag tycker inte att man ska hålla regeringen ansvarig för lagda varsel. Vår oro gäller snarare vart vi tar vägen politiskt i Sverige med den här regeringen.

Min kritik handlar om att det är en passiv regering, en regering som i de reformer den lägger fram snarast landar i sådant som slår mot just jobb, industri och konkurrenskraft.

Man vill införa en skatt på avstånd men förmår inte att lägga fram förslag om längre och tyngre lastbilar.

Man lovade före valet att hålla fast vid överskottsmålet. Knappt sex månader senare överger man detsamma.

Man trycker undan privata företag i välfärdssektorn.

Man vill göra det dyrare att anställa yngre personer.

Man möter förändringen i demografin med att göra det mindre lönsamt för äldre att stanna kvar på arbetsmarknaden.

Det handlar om diskussioner om handelspolitiken och Mellanöstern men också om en osäkerhet i fråga om vad regeringspartierna vill med det viktiga handelsavtalet mellan Europa och USA.

Häromdagen handlade det om ROT-avdraget.

Det handlar om nedläggning av Bromma flygplats.

Regeringen lägger fram så få propositioner att utskotten måste ställa in sammanträden.

Herr talman! Ska vi möta de större utmaningarna för Sverige behöver vi fler reformer som lägger grunden för jobb, företag och konkurrenskraft. Det får man med Alliansens partier, men jag är orolig för den passiva inriktning som den här regeringen har.

Anf. 4 JOSEF FRANSSON (SD):

Herr talman! Även jag vill börja med att tacka Folkpartiet för initiativet till den här debatten, som alltså handlar om företagsklimatet för de forskningsintensiva företagen.

Debatten är som tidigare talare redan talat om begärd med anledning av det mycket tunga beskedet att Sony Mobile och Ericsson drar ned kraftigt på sin verksamhet i Sverige.

Detta var något som jag lyfte fram i en debatt redan i förra veckan. Enligt den nyhetsrapportering som har varit är det över 2 000 personer som varslats om uppsägning på Ericsson samtidigt som man aviserar att även 850 konsulttjänster ska bort.

Detta är givetvis allvarligt, men det följer tyvärr en längre trend. Runt 163 000 industrijobb har försvunnit från Sverige sedan år 2000. Till detta får man förmodligen lägga ytterligare en lång rad jobb som försvunnit bland dem som jobbar mot industrin med någon form av service.

Jag tackar som sagt Folkpartiet för initiativet till den här debatten, och jag ser med tillförsikt fram emot att ta del av vad allianspartierna ska kunna åstadkomma i opposition som de inte lyckades åstadkomma under åtta års regeringsinnehav.

Herr talman! Jag ställer mig dock lite frågande till att man avgränsar debatten till just de forskningsintensiva företagen. De företagen verkar ju inte i ett vakuum.

Från Sverigedemokraternas sida har vi sjösatt ett stort projekt som vi kallar Industrilandet Sverige. Där tittar vi på förutsättningarna för industrin som helhet.

Några av delarna i detta arbete är forskningsklimatet, kompetensförsörjningen och olika delar av kapitalförsörjningen. Alla dessa delar är helt centrala för företagarklimatet för de forskningsintensiva företagen. Men i alla fall jag tror att utan en livskraftig processindustri i grunden minskar förutsättningarna för dessa näringar radikalt.

Många politiker, framför allt från nyliberalt håll, har under lång tid hävdat att industrin håller på att försvinna och att vår framtida tillväxt enkom ska ske inom tjänstesektorn. Inte minst den förre statsministern lyckades göra sig internationellt känd för ett uttalande där han påstod att industrijobben i Sverige, de var minsann borta.

Nej, industrin i Sverige är i allra högsta grad levande, och jag menar att det är ett grovt feltänk att tro att vi kan gå in i en ny era utan de tillverkande företagen. Industrin tillsammans med våra råvarutillgångar är ju det som är självaste motorn i den svenska ekonomin. Därtill kommer de forskningsintensiva företagen, men de är blott en del av en större helhet.

Herr talman! Allt det här hänger ihop. Försvinner industrin, ja, då försvinner också stora delar av forskning, design och konstruktion och allt annat som servar processindustrin med tjänster. Det är precis det vi har sett

Prot. 2014/15:80
27 mars

*Aktuell debatt
om företagsklimatet
för forskningsintensiva
företag*

under senare tid. Först flyttade tillverkningen. Sedan flyttade produktutvecklingen efter.

Många av de asiatiska länder som vi konkurrerar med är i dag inte längre bara länder med billig arbetskraft. De har i dag företag som är världsledande inom utvecklingen av kvalitet, design och ny teknologi.

Ett land som Kina lägger i dag mer resurser på forskning och utveckling än vad hela EU gör. Bara under 2009 sägs det att Kina tog in 6 miljoner nya studenter till högre utbildning.

Det här är en ny verklighet som vi måste anpassa oss till. Det tror jag kräver kraftfulla reformer för att stärka vår konkurrensförmåga ute i världen.

Jag menar att processindustrin är själva motorn, som måste smörjas. Med en industriell renässans tror jag att förutsättningarna är goda för att vi får de forskande företagen på köpet – i alla fall delvis.

Herr talman! Den förra regeringen var så övertygad om att den industriella eran var över att stora delar av reformerna i stället gick till subventionerad matlagning. Att peka ut restaurangsektorn som en prioriterad del med mångmiljardsubventioner kan ju tyckas märkligt. Men man ska kanske betrakta detta primärt som en i raden av integrationsåtgärder för att få in lågutbildade personer i den urbana miljön på arbetsmarknaden. Detta är givetvis kopplat till den extrema invandringen som Sverige hade under alliansregeringens tid.

Men man tycks helt ha glömt bort att det samtidigt håller på att växa upp ett enormt utanförskap utanför storstäderna, på landsbygden, i takt med att industrijobben blir allt färre.

När industrijobben försvinner, försvinner också servicen på landsbygden. Detta är en ond spiral, och den måste brytas.

Under den globala finanskrisen 2007–2008 drabbades industrin hårt i stora delar av världen, så också i Sverige. Sedan har det skett en återhämtning, men vi har kunnat se att återhämtningen varit betydligt sämre i Sverige än i många jämförbara länder. Enligt en rapport från Industriarbetsgivarna är produktionen i Sverige i dag 20 procent lägre medan den i till exempel Norge och Schweiz är högre än vid krisens inledning.

Svensk industri blöder jobb, och detta måste vi möta med kraft.

Anf. 5 JANINE ALM ERICSON (MP):

Herr talman! När företag lägger ned eller sparar in på sin verksamhet i Sverige är det allvarligt. När företag flyttar sin forskningsverksamhet till andra länder är det ett ännu mer oroande tecken som bör tas på högsta allvar, precis som Folkpartiet och flera andra partier har påpekat i dag.

Vi tänker på dem som nu riskerar att förlora sina jobb. Jag är glad över att Sverige, precis som näringsministern påpekade, är ett samhälle som har en bra omställningspolitik för människor som riskerar att stå utan arbete.

Men att ha en debatt i ämnet är också välkommet. Förhoppningsvis kan det vara utvecklande också.

I sin begäran om den här debatten låter Folkpartiet påskina att det handlar om marginalskatter, en påstått osäker elförsörjning och översyn av en flygplats vara eller icke vara till eventuell förmån för fler centrala bostäder, och att detta skulle spela störst roll för företagens utveckling. Jag tror inte att det är så enkelt. Detta är nämligen en utveckling vi tyvärr ser i hela

Europa i dag. Höga eller låga skatter, brunkol eller förnybart och satsningar på flyget som huvudsaklig infrastruktur spelar i detta hänseende ingen roll. Satsningar på forskning och utveckling minskar i Europa till förmån för Kina och Asien. Vi kan alltså konstatera att svaret står att finna i andra parametrar.

När man i den allmänna debatten lyssnar på de borgerliga partierna är det alltför ofta skattefrågan som lyfts fram, i alla möjliga och ibland omöjliga sammanhang. Men ska vi prata om Sveriges främsta konkurrensfördel för att behålla och locka ny forskning till Sverige så är det inte, och kommer det inte att vara, låga marginalskatter utan helt andra saker, som stabila förutsättningar och företags tillgång till kompetens som spelar den avgörande rollen.

För att möjliggöra tillgång på den kompetensen krävs i sin tur gedigna utbildningar, kreativa miljöer och hög livskvalitet. Vi måste tillsammans göra Sverige till ett mer attraktivt land att bo och verka i. Vi måste skapa fler kreativa miljöer som kan locka arbetskraft och kapital.

Då handlar det i grund och botten om att skapa utrymme för människor och företag att utvecklas – att ha ett samhälle där det finns tolerans, öppenhet, kulturutövare, akademiker och en mångfald av tankesätt och förhållningssätt. Jag är därför stolt över att vi har en regering som satsar på kultur och demokrati. För att skapa kreativa miljöer är det oerhört viktigt att Sverige fortsätter att vara ett öppet samhälle med stor mångfald. Att kunna erbjuda företag och arbetskraft ett samhälle med hög trygghet och livskvalitet är det som bygger förutsättningarna för kommande satsningar.

Kompetensförsörjning är en av de allra viktigaste frågorna för näringslivet just nu. Vi måste tillsammans bidra till att locka arbetskraft att stanna kvar eller komma hit och arbeta och leva sina liv. Hur vi får unga akademiker att flytta till Sverige är en intressant fråga. Det finns givetvis en parameter som heter pengar, men jag tror dock att andra livskvaliteter än höga inkomster blir allt viktigare för den moderna människan. Då måste vi fortsätta att utveckla och förbättra de områden där Sverige är unikt. Några exempel där Sverige sticker ut är jämställdhet och starka anställningsvillkor. För den som funderar på att bilda familj har vi generös föräldraledighet, lång semester, bra barnomsorg och ett rikt föreningsliv. Det måste vi värna.

När det gäller kompetensförsörjning går det att konstatera att det är mycket som vi i stort sett är eniga om. Det är till exempel frågor om högre utbildning och statens stöd till forskning. Det är glädjande att vi är överens brett i de frågorna. Jag är också glad över att vi kunnat enas brett i viktiga frågor om grundskolan, som ju är den absoluta förutsättningen för kunskapssamhället.

En sak som vi faktiskt vet om kompetensförsörjning är att många arbetsgivare, framför allt i storstäderna, ser bostadsbristen som ett stort problem vid rekrytering. Detta tog även näringsministern upp. Enligt en undersökning som Hyresgästföreningen gjort ser 19 procent av företagen i Stockholm, Malmö och Göteborg att bostadsbrist försvårar rekryteringar i hög eller mycket hög grad.

Vi måste kunna erbjuda bra boende och gröna städer där det är lätt att leva hållbart. Regeringens avisering i veckan om satsningar på nya bostäder är i det avseendet en viktig del för att minska bostadsbristen och möta

Prot. 2014/15:80

27 mars

*Aktuell debatt
om företagsklimatet
för forskningsintensiva
företag*

företagens behov. Vi får inte heller underskatta hur viktigt det är för företagen med välfungerande kollektivtrafik. För att människor ska trivas krävs också en bra stadsplanering med parker och grönområden.

Utöver kompetens kommer tillgången till kapital alltid att vara en stor fråga. Självklart har det offentliga en roll avseende direkt tillskott av kapital till forskning, vilket det verkar finnas en stor samsyn om, men samhällets roll för att stimulera forskningsintensiva företag att satsa och för nya företag att bildas är en bredare fråga. Där det finns en kreativ miljö och där arbetskraften vill vara, dit kommer kapitalet på sikt att söka sig. Den högre utbildningen är givetvis en viktig del i det, men det är också viktigt att kunna locka rätt arbetskraft från utlandet till Sverige.

Givetvis ska vi tala om frågor som antalet utbildningsplatser, statligt forskningsstöd och andra aspekter som kan stödja forskningsintensiva företag. Men jag hoppas ändå att vi framöver också kommer att ägna den politiska diskussionen åt att komma framåt när det gäller hur vi skapar dynamiska och kreativa miljöer i Sverige på både kort och lång sikt för att attrahera arbetskraft och kapital.

Anf. 6 ANNIE LÖÖF (C):

Herr talman! Sverige har under långt tid tillhört de länder som satsat mest i världen på forskning och utveckling. Näringslivets satsningar, som står för två tredjedelar av Sveriges totala investeringar, har tillhört världstoppens i relation till bnp. Företagens närvaro här i Sverige spelar alltså en avgörande roll för forskningen.

Därför är den här debatten nödvändig, inte minst i ljuset av vänsterregeringens felaktiga recept på jobb och företagande i en alltmer globaliserad värld med knivskarp konkurrens.

Svarta rubriker om varsel från hela landet har den senaste tiden duggat tätt. I Robertsfors varslades runt 180 personer från ett av kommunens största företag, Element Six, för att verksamheten ska flytta till Irland och Sydafrika. För en kommun med 6 800 invånare är det kännbart – det är att jämföra med om 26 000 människor i Stockholm skulle varslas om uppsägning. Sony Mobile, som har nämnts här i debatten, varslade 1 000 personer i Lund. Ericsson har meddelat att över 2 000 jobb försvinner från orter över hela landet.

Bakom varje varsel ligger tuffa och ofta oönskade beslut som företaget tvingats fatta på grund av strukturomvandling eller ibland lönsamhetsproblem. Varje varsel innebär att människor kastas ut i osäkerhet. För varje enskild som drabbas är det inte något annat än en tragedi.

Varje företagsnedläggning eller flytt är ett nederlag för Sverige som industri- och innovationsland. Sverige måste fortsätta att ha ett näringslivsklimat i världsklass. Vi behöver starka företag. Vi behöver en regering som ser till att skapa gynnsamma förutsättningar för att forskningsintensiva företag ska vilja etablera sig här, och så att befintliga företag väljer att stanna kvar.

Med vänsterregeringen vid rodret styrs Sverige åt fel håll. Näringslivsklimatet svalnar, exporten lever med en farlig framtid och jobbutvecklingen avstannar.

Herr talman! Vi behöver fler jobb, inte färre. Fler jobb innebär fler företag som kan och vill anställa.

Alliansregeringen hade en plan. Vi följde en utstakad väg. Genom reformer som sänkte kostnaderna och minskade krånglet visade vi under förra mandatperioden att det går att nå jobbresultat genom en aktiv näringspolitik.

Företagaren gick från att vara skurk i ett socialistiskt samhälle till att bli en hjälte i ett liberalt. Attityder till företagande förändrades till det positiva. Det unga företagandet ökade markant, nyföretagandet sköt i höjden från låga nivåer, kreativiteten likaså. Och detta skedde under en tid då hela världen och inte minst Europa genomgick ett stålbad till följd av den långa och djupa ekonomiska krisen.

En sak är nämligen säker: I den behårda globala konkurrensen måste våra företag, inte minst våra forskningsintensiva företag, ha tillräckligt med konkurrenskraft i ryggen. De måste ha tillräckligt låga kostnader, konkurrenskraftiga skatter, god kompetensförsörjning, tillgång till kapital och energi till konkurrenskraftiga priser. För att de ska kunna investera och utveckla sina produkter och tjänster här i Sverige måste konkurrenskraften vara god. Det är först då vi kan säkerställa en god produktivitet och exportframgångar. Det är då våra forskningsintensiva företag kan fortsätta ligga steget före i kampen med andra.

För att företag ska välja att stanna här och för att Sverige ska vara det självklara valet vid nya investeringsbeslut, för placering av huvudkontor och produktionsanläggningar för läkemedelsindustrin, för cleantechföretag, telekom och andra kunskaps- och innovationsintensiva verksamheter, måste vissa beståndsdelar vara på plats.

För det första måste vi satsa mer på innovationer. Sverige ligger etta när det gäller innovation i EU och etta när det gäller kreativitet i världen. Det är viktiga positioner som bidrar till vår särprägel. Men om Sverige ska fortsätta inneha dessa toppplaceringar även om fyra år krävs fortsatta satsningar på forskning och innovation och fortsatta satsningar på exempelvis life science-industrin, som är strategiskt viktig för Sverige.

Då behövs det politiker som tror mer på att skapa möjligheter för näringslivet och industrin att växa än på att centralplanera fram nästa innovation. Tyvärr har vi en regering i dag som tror mer på att införa statliga ovanifrånlösningar och en industrikansler än på att låta företagens utvecklingskraft blomstra.

För det andra måste infrastrukturen vara pålitlig. Det handlar om tillgängliga vägar, bredband och flygplatser. Se bara på Astra Zeneca i Mölndal, ett globalt viktigt life science-kluster! Dit flygpendlar medarbetare från Cambridge i England. Då går det inte att göra som regeringen nu föreslår, nämligen att man ska lägga en våt filt av osäkerhet över regionala flygplatser. Det är förödande för näringslivet.

För det tredje handlar det om kostnader. Företag behöver lägre, inte högre, kostnader. Då handlar det om kostnader för arbetskraften, såsom skattekostnader, för att ta ett exempel.

Entreprenörer och innovatörer ska inte hämmas av politisk klåfingrighet. Men 25 miljarder i ökat skattetryck är inte småpotatis. Det kommer inte att gå obemärkt förbi utan ha direkt inverkan på företagsklimatet och därmed på jobben.

För det fjärde handlar det om säkrad kompetensförsörjning – det handlar om både ingenjörer och lärlingar. Vi måste bli duktigare på att attrahera

internationella talanger. Då är inte höga marginalskatter på vanliga inkomster och en stelbent arbetsmarknad rätt väg att gå.

På samtliga fyra punkter styr vänsterregeringen Sverige åt fel håll.

Anf. 7 BIRGER LAHTI (V):

Herr talman! Jag får tacka Folkpartiet och Jan Björklund för initiativet. Jag tycker att det är bra.

Debatten handlar om företagsklimatet i Sverige för forskningsintensiva företag. Jag delar Folkpartiets oro över att företag som är forskningsintensiva lämnar landet till förmån för andra länder, ofta länder som kallas för låglöneländer.

Då kan man börja fundera över saker som har hänt, som initiativtagaren påpekar. Det handlar om Sony Mobiles och Ericssons neddragningar. Det var tur att Björklund sa att han inte skyller på regeringen. Jag hade förbeträtt mig för det, men nu får jag stuva om lite grann.

Har dessa företag verkligen gjort dessa ställningstaganden på grund av något som den här regeringen har gjort? Björklund sa själv att det inte är så.

Vi kan titta på historiken och på vad som har hänt och på beslut som togs när Björklund satt i regeringen. Eftersom han har klandrat den här regeringen för den inriktning som den har vill jag bara påpeka att det inte är så enkelt att styra, så att säga, hur stora multinationella företag beter sig.

Jag hänvisar till en källa från SCB, *Fokus på näringsliv och arbetsmarknad hösten 2014*. Där står det så här:

”Framväxten och den ökande betydelsen av globala värdekedjor har gjort att produktionsprocessen för många varor och tjänster har blivit allt mer fragmenterad och geografiskt utspridd. För de utvecklade länderna inom OECD har detta inneburit att betydande delar av tillverkningen och sammansättningen av produkter har flyttats ut till låglöneländer.

I Sverige har ungefär 6 200 jobb förlorats på grund av flytt av verksamhet mellan åren 2009 och 2011. För denna period kan vi se att 13 procent av företagen i den undersökta populationen, företag med 100 anställda eller fler, har flyttat utomlands.”

Sedan konstateras det i samma källa att kostnaderna för att transportera produkter är relativt låg. Därför blir det ofta en uppdelning av värdekedjan globalt, vilket innebär att forskning och utveckling kan ligga i ett land och att produktion, distribution och marknadsföring kan ligga i något annat land.

308 företag har flyttat sin verksamhet utomlands mellan 2009 och 2011. Av dem återfinns 139 inom kunskaps- och forskningsintensiva branscher. Jag vill bara peka på att Jan Björklund satt i regeringen. Det här var 2009 till 2011. Jag har läst vad ni hade för förslag 2010 och vad regeringen har gjort. Jag tvivlar inte alls på att meningen var att de skulle ha det lättare. Ändå händer sådant här. Jag vill bara peka på att det nog finns en agenda någonstans som inte är så lätt att påverka.

Sedan kommer jag till den 2 februari 2012, det vill säga efter den period som jag nyss hänvisade till. Då skriver Svenska Dagbladet Näringsliv att över 1 000 får gå från Astra Zeneca – Annie Lööf pekade nyss på att de har tur i och med att de har flygförbindelser. Merparten var i Södertälje.

Vi ska nog vara överens om att det primära i ett land som ska vara föregångare i fråga om forskningsintensiva företag är att utbildningarna

fungerar i alla led. Dagens ungdomar är nämligen morgondagens forskare och utvecklare i den industri som är värdeskapande för Sverige, oavsett om den är forskningsintensiv eller ej.

Herr talman! Som jag inledde med att säga delar jag initiativtagarens oro. Vänsterpartiet har försökt titta på åtgärder. Det handlar om riskkapital i startskedet för små och medelstora företag. Hur kan det påverka så att vi har ett land som utvecklar nya idéer och nya nischer? Det tror jag är avgörande.

När det gäller att behålla företagen i Sverige har nog Jan Björklund också fått erfara att det är en global marknad som ofta har en egen agenda, som gör att det blir svårt att i alla fall med kortsiktiga politiska beslut ändra på det som händer. Jag vill bara påpeka det som jag nyss nämnde om det som hände när Jan Björklund var i regeringen. Man har nog insett att det inte är så lätt att med kortsiktiga politiska beslut påverka de beslut som tas i styrelser.

Anf. 8 JAN BJÖRKLUND (FP):

Herr talman! Jag skulle aldrig stå här och påstå att företagen nu flyttar ut ur Sverige på grund av den nya regeringens politik. Det vore helt oseriöst. Däremot påverkar den långsiktiga ekonomisk-politiska utvecklingen i Sverige företag långsiktigt. Så är det. Det är därför det är det viktiga, inte vilket beslut som regeringen fattade i januari eller om man tillsätter en kansler eller inte. Sådant avgör ingenting i det här sammanhanget.

Det handlar däremot om att de åtgärder som vi vidtog under våra år vid makten kan påverka företagsklimatet framöver, liksom de åtgärder som den här regeringen nu kommer att vidta kommer att påverka Sverige som företagarnation.

Hur attraktiva vi än är kommer det att finnas en rörlighet globalt som vi inte alltid kan påverka, precis som Vänsterpartiet påstår. Men det är klart: Ju mer konkurrenskraftiga vi är, desto mer attraktivt är det till sist för företag att vara kvar i Sverige eller för företag som finns på andra ställen att växa och flytta hit. Det är den inramningen vi måste ha för den här debatten. Hur blir vi långsiktigt konkurrenskraftiga?

Då är det ett par faktorer som spelar en väldigt stor roll, naturligtvis. Jag delar näringsministerns uppfattning. För de forskningsintensiva företagen spelar såklart Sveriges allmänna forskningspolitik och kunskaps- och utbildningspolitik roll. Det är därför vi har lagt om hela den svenska utbildningspolitiken under vår tid i regeringen. Damberg skällde på nästan varje reform. Nu ska allt ändå behållas, så att säga. Jag tror att det är klokt att ni behåller det. Den omläggningen kommer nämligen att tjäna Sverige mycket väl när reformerna har satt sig.

När det gäller forskningspolitiken ökade Sveriges statliga forskningsbudget med 30 procent under den period som jag var utbildningsminister. Den svenska forskningsbudgeten har aldrig någonsin ökat så snabbt och så kraftigt, och det skedde i en tid av djup finanskris. Resten av Europa häpnade över Sveriges forskningsåtaganden under denna tid. Det ger inte effekt omedelbart; det ger effekt i framtiden, men det är ju det vi talar om nu. Jag ser därför fram emot att se den här regeringens forskningsproposition, om ni ens kommer i närheten av att matcha Alliansens forskningsbudget. Jag hoppas att ni gör det.

Prot. 2014/15:80

27 mars

*Aktuell debatt
om företagsklimatet
för forskningsintensiva
företag*

World Economic Forum gör en sammanställning av konkurrenskraft i ekonomier, och Sverige är världens tionde mest konkurrenskraftiga ekonomi. Vi har en konkurrenskraft, men det är tre faktorer som drar ned oss. Utan dessa tre faktorer skulle vi ha legat ännu högre.

Det första är arbetsrätten, som anses för stelbent i Sverige. Nu uppfattar jag att regeringen snarare vill göra den ännu mer stelbent i stället för att göra den mer liberal.

Det andra är den totala skatten på företagande i Sverige. Av 140 länder hamnar vi på 119:e plats, det vill säga att vi har mycket höga skatter på företag. Det är olyckligt, och nu vill regeringen drämma till med ytterligare 30 miljarder i skattehöjningar. Det anser man vara en lämplig åtgärd för att göra Sverige mer konkurrenskraftigt.

Det tredje är lönespridning. Där hamnar vi väldigt långt ned. Lönespridning innebär till exempel att man kan betala höga löner, vilket ju är kontroversiellt i Vänstern, till väldigt duktiga personer som man vill locka hit eller vill ska stanna kvar i Sverige i stället för att flytta härifrån. Det är klart att det är en viktig del i lönespridningen.

Vänsterpartiet talade om vad som hände under vår tid i regeringsställning. Astra Zeneca var ett sådant företag som vi hade att hantera under vår regeringstid. De lade ned i Lund, de lade ned i Södertälje och är kvar i Mölndal. Även detta i Mölndal höll på att rinna ut ur Sverige. Nu gjorde det inte det, men det höll på att göra det. Faran är i och för sig inte över. Vad var orsaken? Jo, konkurrenskraftiga brittiska bolagsskatter var orsaken till att Pfizer höll på att köpa upp Astra Zeneca för att flytta verksamheten till England.

Nivån på bolagsskatten spelar roll. Både Miljöpartiet och Vänsterpartiet talar om att det här med skatter inte spelar någon roll, utan det är andra saker. Nja, så resonerar inte de här företagen. Det är klart att det spelar roll, både för att kunna rekrytera duktiga människor och för var företaget ska lokaliseras. Då spelar det roll hur mycket skatter vi tar ut.

Det var bolagsskatten som höll på att driva Astra Zeneca ut ur Sverige, och alla de tre rödgröna partierna röstade nej till den sänkning av bolagsskatten som alliansregeringen genomförde.

Detta är bara ett exempel. Sverige har världens högsta marginalskatter. Det är möjligen så att Aruba i Västindien har snäppet högre; statistiken är lite otydlig. Men annars har Sverige världens högsta marginalskatter. De rödgröna partierna anser att det är för lågt och att den bör höjas ytterligare. En sådan skatt slår naturligtvis stenhårt och direkt mot entreprenörer, forskare, ingenjörer – personer som har hela världen som arbetsmarknad. Ska vi locka dem till Sverige måste vi acceptera att de tjänar mer än genomsnittslönerna i Sverige, annars kommer de inte hit.

Man kan, som Vänsterpartiet, tycka att det är orättvist. Världen är orättvis. Men höj skatterna då, så får ni se vad som händer! Och det är ju det ni kommer att göra nu. Det är bara det att priset kommer att få betalas av den svenska välfärdsstaten.

Varför tvingades Ingvar Kamprad och Ikea utomlands? Det är några årtionden sedan, men varför var det så? Jo, därför att ni sa att skatter väl inte spelar någon roll. Så flyttade både Kamprad, Sveriges främste entreprenör, och Ikea, detta supersvenska företag som vi är så stolta över. Det är inte längre svenskt utan ett holländskt företag i dag, eftersom skatterna höjdes så kraftigt.

Vi som är kvar här i Sverige kan då känna att när Kamprad flyttar utomlands, då blir vi lite mer jämlika och det gör oss lite lyckligare. Men vi blir fattigare. Det är det som det handlar om.

Villkoren för forskningsintensiva företag handlar om kunskap, forskning, skatter och arbetsrätt. Dessa frågor är centrala. Jag vill inte säga att andra faktorer är betydelselösa, men det är ändå där vi måste börja. Det är sådana faktorer som gör att den här typen av företag nu lämnar Sverige.

Det är inte den nya regeringens fel att det sker nu, men det kommer att vara regeringens fel i framtiden om man slår in på den politik som man nu tänker sig.

Anf. 9 PENILLA GUNTHER (KD):

Herr talman! Ett lands näringslivsklimat – med andra ord regeringens inställning till företagande på alla nivåer – är avgörande för att företag ska utvecklas och naturligtvis en grundförutsättning för möjligheterna till export av varor och tjänster.

För att företag ska fortsätta att välja Sverige som lokalisering för både forskning och produktion måste det finnas goda förutsättningar till utveckling på flera sätt. Avgörande faktorer kan vara tillgång till kapital, vilka skattenivåer vi har, infrastruktur som ska främja exporten och inte minst att man ser en avsättning för sina produkter.

Men något som det talas sällan om är det faktum att internationella bolag i Sverige med utländska ägare och/eller utländska chefer måste få en relation till vårt land på ett sådant sätt att verksamheter inte lättvindigt flyttas eller läggs ned utan att man vet konsekvenserna för det omgivande samhället.

Statsrådet sa att vi är världsmästare i omställning. Jag som kommer från Trollhättan vet verkligen vad det handlar om att en liten stad får vara med om stora varsel och uppsägningar och måste hitta nya möjligheter till omställning. Där har man alltid sagt att det har väldigt stor betydelse vilka chefer man har haft för Saab, om de faktiskt har etablerat sig i Trollhättan med omgivning eller om de har valt att så att säga ha en distans till den ort där man har haft sitt arbete.

Det har alltså betydelse vilken relation man har till det land där verksamheten bedrivs.

Många som arbetar inom forskningsintensiva företag, oavsett bransch, har en karriär där man flyttar mellan olika länder för olika tjänster. Hur länge man stannar beror inte bara på hur man lyckas i sitt arbete som sådant utan också på hur den medföljande familjen mår och har det.

Därför spelar naturligtvis även bostads-, utbildnings- och arbetsmarknadspolitiken roll för hur man ser på Sverige som land, både att satsa sin egen karriär på och för tron på en positiv utveckling för sina anställda och möjligheten att anställa rätt personal.

Herr talman! Under alliansregeringens tid möjliggjordes en nedsättning av arbetsgivaravgifterna med 10 procent för personer som arbetar med forskning och utveckling. Det trädde i kraft för ungefär ett år sedan, och det var just för att stärka svensk FoU och underlätta för företag att attrahera och anställa särskild kompetens.

Men där tror jag att maxbeloppet måste höjas. Många företag anser att 230 000 kronor per månad och företag inte är tillräckligt och att reglerna

också behöver vidgas till att inte endast omfatta forskningsresultat utan även vad som faktiskt kommer ut av forskningen.

En sak tror jag nämligen att vi kan vara överens om, precis som Jan Björklund också sa: Det har ju satsats otroligt mycket på forskning i Sverige. Jag gav ett RUT-uppdrag angående medicinsk forskning, och det handlar inte om att det är brist på pengar, utan det handlar om hur pengarna används och vad vi får för effekt av det.

Förslaget från regeringen om en avtrappning av jobbskatteavdraget för inkomster över 50 000 kronor i månaden kommer naturligtvis att få en stor negativ effekt och försämra möjligheterna att attrahera högt utbildad kompetens, bland annat forskare och innovatörer.

Vi ser tyvärr i dag en regering som på många sätt inte agerar företagervänligt – eller forskarvänligt, kanske jag ska säga. Sverige är fortfarande ett av få länder i Europa som inte ger någon form av skattelättnader för forskningsintensiva verksamheter.

Vi kan visst säga att Sverige fortfarande ligger i topp vad gäller FoU-investeringar som andel av bnp. Men även om den ekonomiska tillväxten varit stark totalt sett under snart två decennier, med undantag för några år med lågkonjunktur, är de bärande strukturerna fortfarande sårbara.

Det är ett fåtal stora multinationella koncerner som står för en stor del av landets FoU. Inom den högteknologiska industrin svarar åtta av landets företag för över 60 procent av sysselsättningen och därmed också 92 procent av investeringarna för FoU, 72 procent av alla anställda inom sektorn med forskarutbildning och 67 procent av alla anställda med längre universitetsutbildning.

Det är klart att just dessa åtta företag har stor betydelse för resten av möjligheterna för företag i Sverige att kunna hävda sig, vara underleverantörer och så vidare.

Förändrade lokaliserings- och investeringsstrategier hos de multinationella företagen kan därför få stora konsekvenser, såväl på kort som på lång sikt, och det är av vikt att Sverige faktiskt förmår att upprätthålla en attraktiv miljö och erbjuda ett väl fungerande innovationssystem.

Det växer i tillväxtländer som Brasilien, Ryssland, Indien och Kina – de så kallade BRIK-länderna – en allt starkare kunskap om vi jämför med vad vi tidigare har tyckt funnits i dessa länder.

På grund av den konkurrens vi ser måste vi fortsätta jobba mycket med utbildningssystemet i Sverige, så att vi får fram smarta lösningar som behövs, inte minst inom välfärdsområdet. Vi har sett nya sektorer komma fram inom spelindustri, it-säkerhet, smarta it-baserade affärsmodeller och så vidare. Men för detta är inte lång utbildning ett tillräckligt villkor. Det krävs ett stort mått av innovativitet, kreativitet och entreprenörskap.

Anf. 10 Närings- och innovationsminister MIKAEL DAMBERG (S):

Herr talman! Det är en intressant diskussion. Vi är överens om problembilden att Sverige möter en allt tuffare internationell konkurrens.

Jag uppfattar att vi också är ganska överens om att Sverige i dag håller på att tappa marknadsandelar. Vi gör det till exempel enligt den undersökning som Jan Björklund hänvisade till, vilken handlar om vår internationella konkurrenskraft. Vi ligger i dag på plats tio, men för bara en tid sedan

låg vi på plats två. Exporten från Sverige de senaste åren har tappat marknadsandelar jämfört med andra länder. När det gäller hur exporten från Sverige har utvecklats de senaste åren har vi tappat marknadsandelar. Även forskningen har tappat marknadsandelar. Oavsett om vi räknar antal publiceringar eller på annat sätt märker vi att andra länder gör en större insats på området. Och när det gäller kunskapsresultaten i skolan har vi stora problem. Detta är problembilden, och den borde vara en väckarklocka för Sverige.

Jag lyssnar till alliansföreträdarna som säger: Vi hade en plan under åtta år, och vi körde enligt den. Är det inte dags då att fundera på om ni gjorde rätt prioriteringar?

Ni gjorde en del bra saker. Forsknings- och innovationspropositionen med satsningarna var bra, och FoU-avdraget var bra. Ni gjorde helt klart flera saker som var bra för just det vi diskuterar i dag. I vilken annan debatt som helst kommer ni att ta upp att vi behöver lägga 16 miljarder på sänkta arbetsgivaravgifter för unga, något som inte har lett till resultat. Men den typen av prioriteringar imponerar inte på Sony Mobile eller Ericsson när det gäller vad vi måste göra för att höja Sveriges internationella konkurrenskraft.

Om satsningarna inte riktigt gav den effekt man trodde och hoppades på kanske man måste göra andra prioriteringar av investeringar som jag tror att Sverige måste göra för att vara konkurrenskraftigt. De investeringar vi talar om handlar om basal infrastruktur, i järnvägsunderhåll så att godset kan komma ut från Sverige, i större kollektivtrafiksatsningar i våra städer så att folk kan bo och leva i våra städer. Det är viktigt för städernas tillväxtkraft och för möjligheten att bygga bostäder.

Vi styr över mycket resurser till just bostadsbyggande eftersom det varit eftersatt under så många år. Flera företag säger att det är ett tillväxthinder för dem. Då måste vi göra rätt prioriteringar. När vi har ett kunskapsproblem i Sverige, inte minst i grundskolan, måste man orka göra rätt ekonomiska prioriteringar.

Sverige är i ett läge med 80 miljarder i budgetunderskott. Jag uppfattar att vi är överens om vad som långsiktigt avgör vår internationella konkurrenskraft, nämligen satsningar och investeringar i skolan, i järnvägen, i bostadsbyggande, i en nyindustrialiseringsstrategi och i exportsatsningar, och då måste vi finansiera satsningarna.

Därför hoppas jag att detta kan bli en liten väckarklocka och att man tänker till vad man väljer att prioritera. Vi har i vårt investeringspaket valt att prioritera utbildningssystemet och innovationssystemet och att jobba med nyindustrialisering. Frågan om industrin kommer sällan upp när borgerliga alliansföreträdare talar om svensk ekonomi. Grunden för svensk export och svensk välfärd är ju att vi har avancerad produktion i vårt Sverige.

Industrin står nu inför en jättedigitalisering. Man brukar tala om den fjärde industriella revolutionen. Hur rustar vi då genom samarbete svensk industri för att klara framtidens konkurrens och den omställning vi står inför? Dessa frågor hoppas jag att vi kommer att diskutera mer och att vi hittar en större samsyn, för jag tror att vi gör samma analys av läget. Därför blir det väldigt komplicerat, tycker jag, när de borgerliga partierna inte kan tänka om när det gäller vilka insatser de föreslår.

Anf. 11 LARS HJÄLMERED (M):

Herr talman! I min hemstad Göteborg och dess närhet finns företaget Astra Zeneca med en av dess tre globala sajter – en otroligt viktig verksamhet för Mölndal och Göteborg och också för Sverige.

Exemplet Astra Zeneca och dess utveckling är ganska intressant och sammanfattar rätt mycket av utmaningarna för Sverige. Det är bland det mest avancerade vi har. Tidigare har man sagt att vi kan släppa en del enklare produktion men alltid behålla det lite mer avancerade. När vi tittar på Astra Zenecas utveckling ser vi sårbarheten och utsattheten i Lund och Södertälje men även i Mölndal.

Tidigare har man försökt möta detta med reformer om sänkt bolagskatt, expertskatt och stora forskningssatsningar, men det räcker inte till fullt ut. Då måste vi fundera mer på vad det är för villkor för den typen av forskningsintensiva bolag som behöver finnas. Jag menar att det var rätt reformer som gjordes när det gäller villkoren för företag som Astra Zeneca och att vi måste fortsätta på den vägen.

Herr talman! Jag vill lyfta fram detta med öppenhet och arbetskraftsinvandring. Läkemedelsföretag, fordonsföretag, it-företag och andra verkar ofta i väldigt många länder. Det handlar då om att hitta rätt kompetens, en unik spetskompetens, eller en unik kunskap om en marknad där ett företag ska sälja produkter och tjänster. Vi har därför ett ansvar att värna en öppenhet för företags möjligheter att hitta talangfulla personer, och arbetskraftsinvandringen är en del i detta.

Men det stannar inte vid detta, herr talman, utan våra universitetsorter och storstadsområden måste vara attraktiva utbildnings- och forskningsmiljöer. Det handlar också om att ha konkurrenskraftiga skattenivåer för både företag och talangfulla personer. Det politiskt sända budskapet är att vi vill ha fler talangfulla personer till Sverige.

Bristen på bostäder är i dagsläget en bromsande faktor. Då kan man antingen göra det val som regeringen nu verkar vara inne på, det vill säga en subventionslinje som dömts ut av all expertis som tittat på detta, eller välja att göra det jag tycker att man borde göra, nämligen hitta mer mark att bygga på, korta handläggningstiderna och öka konkurrensen mellan aktörer – helt enkelt få fram fler bostäder i både storstäder och på universitetsorter. Det är ett politiskt vägval man kan göra.

En avgörande fråga för Astra Zeneca eller andra bolag – jag tar Göteborg som lokal utgångspunkt – är handelsmöjligheterna. Nu pågår en diskussion om handelsavtal mellan Europa och USA. Jag vill vara tydlig med att det är helt avgörande att få till ett bra handelsavtal mellan EU och USA. För ett företag som Volvo Cars skulle detta rätt hanterat innebära fler jobb- och möjligheter för bilbyggare och fler ingenjörstimmar hemma i Göteborg.

Jag ser med oro på vad regeringen och dess stödparti egentligen vill. Trots Saudidiskussionen som har varit säger partiordföranden för Vänsterpartiet på Twitter: Fin seger med det uppsagda Saudiavtalet. Nu stoppar vi TTIP också när vi ändå är igång. Jag blir mycket oroad. Samma tongångar kan vi höra i regeringspartiet Miljöpartiet.

Min fråga och fundering blir: Vad vill regeringen egentligen med det viktiga handelsavtalet? Jag skulle säga att det är helt avgörande om vi ska bygga en långsiktig konkurrenskraft i Sverige.

Avslutningsvis: Färdriktningen framåt i regeringens reformer innebär att man överger överskottsmålet, gör det dyrare att anställa unga, möter den demografiska utmaningen med att göra det mindre lönsamt för äldre att arbeta, överger ROT-avdraget och stoppar privat välfärdsverksamhet – alltså det som många i näringslivet känner en oro inför. Då blir min fråga till näringsministern: Hur bygger vi konkurrenskraft för näringslivet med den typen av reformer?

Anf. 12 JOSEF FRANSSON (SD):

Herr talman! Sverige är ett industriland, som jag talade om i mitt tidigare anförande, och min och Sverigedemokraternas absoluta ambition är att vi ska fortsätta att vara just detta. Men det är inte någon brist på orosmoln, och vissa av dem kommer naturligtvis från en allt hårdare global konkurrens, medan andra kommer från politiken här i Sverige.

Utvecklandet av en förnyad kunskapsintensiv industri måste gå hand i hand med forskning och utveckling i världsklass. Sveriges enda chans att vara en ledande industrination också i framtiden är att förbli innovativt och ligga i framkant i ett brett spektrum av forskningsområden.

Politikens roll i detta sammanhang är inte minst att säkerställa ett gott klimat för innovationer, vilket bland annat handlar om utbildningssystemets samtliga delar från grundskola till högre utbildning och forskarutbildning.

På detta område kommer Sverigedemokraterna i relativ närtid att lägga fram förslag för hur vi kan stärka de tekniska och naturvetenskapliga utbildningarna från grundskola, för att få ungdomar teknikintresserade, upp till högre utbildning.

Ja, detta kommer till viss del att ske på bekostnad av andra, säkert mycket trivsamma, utbildningar som inte efterfrågas på arbetsmarknaden. Vi ifrågasätter om det är rimligt att man ska få läsa till precis vad man vill i hur stor utsträckning som helst och förvänta sig att skattebetalarna bekostar utbildningen. Vi vill ha bättre matchning mellan utbildning och vad arbetsmarknaden faktiskt efterfrågar.

Det kommer att bli stor brist på ingenjörer i framtiden, inte bara på dem med högskoleutbildning utan även på gymnasieingenjörer och industriutbildade. Här finns kanske den största bristen vad gäller att försörja framtidens industri med rätt kompetens och arbetskraft.

Herr talman! Det räcker som sagt inte att rikta in sig på bara de forskningsintensiva företagen. Det viktigaste är att vi börjar med att säkra basindustrins framtid och ser till att investeringar kommer till Sverige. För det krävs upprättning i leden, inte minst i energipolitiken. Industrin behöver en stabil energiförsörjning till konkurrenskraftiga priser. Det är i dag en av de tämligen få konkurrensfördelar Sverige har. Men den håller på att slås sönder eftersom ett antal ytterlighetspartier har tillåtits göra ideologisk lekstuga av ett så pass viktigt område.

Det handlar om Centerpartiet, Miljöpartiet, Vänsterpartiet och till viss del också Socialdemokraterna, som har haft särdeles svårt att sätta ned foten när det gäller vad man faktiskt vill åstadkomma.

Jag hoppas att Energikommissionen tillåts landa i något som inte är helt värdelöst för svenska jobb och svensk konkurrenskraft. Det är en ytterst viktig fråga.

När det gäller infrastrukturen har vi en enorm infrastrukturskuld som vi skulle behöva komma till rätta med. Jag menar att det finns relativt lågt hängande frukter att plocka om vi bara genomför många av de investeringsprojekt som har blivit liggande. Samtidigt måste vi givetvis satsa betydligt större resurser på underhåll och utbyggnad så att industrin kan få ut sina varor ur Sverige.

Anf. 13 JANINE ALM ERICSON (MP):

Herr talman! Även om det inte är några replikskiften ska jag ta tillfället i akt och svara på den fråga jag fick från Moderaterna om TTIP.

Miljöpartiet har många gånger tidigare meddelat att det är viktigt med frihandel. Vi välkomnar att det finns ett avtal, för vi måste utveckla handel och export. För oss är det extra viktigt när det gäller miljöteknik och annat som kan hjälpa till att driva vårt samhälle i en positiv riktning. Vi vill dock inte göra det på bekostnad av att stater ska kunna bestämma över viktiga saker för sin befolkning och sin miljö.

Jag är övertygad om att vi kommer att komma fram till ett bra ställningstagande från både Sverige och EU.

Jag ska också bemöta Sverigedemokraternas påstående att vi skulle vara helt oseriösa i energipolitiken. Det är en etikett som vissa partier tycker om att klistra på Miljöpartiet, men vi har aldrig föreslagit en oansvarig avveckling av vare sig det ena eller det andra. Vi har aldrig föreslagit att vi ska avveckla energislag som skulle göra att industrin är i fara. Det är en grundläggande förutsättning för en stabil energiomställning att vi också klarar det.

I mitt förra inlägg talade jag mest om kompetensförsörjning och de utmaningar som finns för företag på det området, speciellt för högteknologiska och forskningsintensiva företag. Men det vore synd om dagens debatt stannade där. I Sverige finns det så många olika sorters företag, och vi måste värna dem alla. Olika delar av näringslivet har olika behov och svårigheter.

Nedläggningar likt dem vi har sett i närtid visar tydligt att vi även måste satsa på företag inom andra branscher. För att få ett robust och hållbart näringsliv måste vi bredda företagen och öka antalet serviceföretag och tillverkningsföretag som satsar på hållbara lösningar för framtiden.

Att ha bra regler och goda förutsättningar för små och medelstora företag att växa är det som kan ge oss ett utvecklat och stabilt näringsliv. Med alltför många stora företag och arbetsgivare blir samhället mycket sårbart när det fattar sina affärsmässiga beslut och flyttar utomlands. Det såg vi bland annat med Saabs nedläggning och den arbetslöshet som denna medförde i Trollhättan. Där hade dock staten, regionen och kommunen ett bra samarbete i krisen, men vi måste också hitta vägar att samarbeta på ett konstruktivt sätt innan kriserna är ett faktum.

Många av de idéer som leder till livskraftiga företag med marknader både i Sverige och utomlands tas inte sällan fram av enskilda uppfinnare eller designer som startar från i stort sett ingenting. Detta är en grupp företagare som har det svårt i dag, för utan eget kapital i ryggen är det nästan omöjligt att gå från idé till framgångsrikt företag. Att underlätta för dessa entreprenörer att hitta kapital och kunna utveckla sina företag är också en framgångsfaktor för Sveriges framtida konkurrenskraft på den globala marknaden.

Kommunikationer och infrastruktur måste ses som en helhet och är givetvis väldigt viktigt. Det är ingen hemlighet att Miljöpartiet vill se att en större del av resorna sker på järnväg framöver. Därför var det också en viktig satsning i regeringens budgetförslag i höstas att satsa på underhåll av järnvägen, vilket nog hade varit välkommet för flera företag i landet. När det gäller Stockholms kollektivtrafik har nog många företag ungefär varje morgon denna vecka önskat att deras anställda kom i tid.

Jag har stora förhoppningar om att regeringen återkommer med förslag för att göra Sverige mer attraktivt för företag och arbetskraft och för att utveckla kreativa miljöer i hela landet.

Anf. 14 ANNIE LÖÖF (C):

Herr talman! Jag kan precis som näringsministern konstatera att vi är överens om analysen och problembilden. Men medan Socialdemokraterna så sent som för ett år sedan skyllde alla varsel på den dåvarande regeringen har vi valt att blicka framåt och diskutera vad det är som skiljer näringspolitiken framåt och vad den politiken får för effekt för kommande konkurrenskraft.

Vi behöver ha politiker som ser till att staten är snabbfotad och inte står i vägen för företag som lanserar innovationer. Vi behöver politiker som inte kommer med gårdagens lösningar på dagens och morgondagens problem. Vi behöver också politiker som lyssnar på industrin och företagen och som också gör verkstad.

Efter de nationella industrisamtal som jag under några år som näringsminister hade med fack och näringsliv, med små och stora företag i allt från tillverkningsindustri till forskningsintensiva företag, landade vi i somras i många åtgärder och svar. Det mynnade ut i en gemensam strategi.

I stället för att ta tag i denna strategi och åtgärdslista väljer Mikael Damberg och regeringen att uppfinna hjulet på nytt och sätta sig i lyssnarläge. Anledningen är att Mikael Damberg och regeringen inte vill ta till sig de åtgärder som finns på listan eftersom de går på tvärs med Socialdemokraternas ryggmärgsreflex att reglera mer och höja skatterna.

Regeringens svar är inte sänkta kostnader och förbättrade konkurrensvillkor. Regeringens svar är en copy and paste på den politik som Socialdemokraterna drev på 90-talet. Framtidens företagsklimat för såväl forskningsintensiva företag som alla andra typer av verksamheter ska räddas av en industrikansler bakom ett skrivbord på Rosenbad, om man får tro Stefan Löfvens ord.

I stället för att genomföra de riktiga reformer som efterfrågas och som även internationella forskarorganisationer pekar på tillsätter regeringen ett statligt innovationsråd.

Förutom innovationsrådet och industrikanslern ska ord som innovationskatapulter, statliga investeringsplaner och nyindustrialiseringspolitik fixa framtidens konkurrenskraft och företagsklimat. För mig är inte det en modern näringspolitik. Det kommer inte att underlätta situationen för de kunskapsintensiva företag som varje dag konkurrerar på en allt hårdare global marknad, som behöver mer riskvilligt kapital och som inte hittar rätt personal.

Det var inte politiker i Rosenbad som uppfann innovationer som skiftnyckeln, pacemakern eller Spotify, utan det var entreprenörer.

Prot. 2014/15:80
27 mars

*Aktuell debatt
om företagsklimatet
för forskningsintensiva
företag*

I förra veckan reste jag till Silicon Valley för att träffa innovativa och entreprenöriella företag som Tesla, Google och Facebook. Jag kan varmt rekommendera ett besök – jag vet att näringsministern ska göra ett sådant inom kort – för att sätta sig in i den miljö som gör att innovativa företag frodas.

Inte ett enda av dessa företag lyfter fram att en industrikansler är svaret på deras problem eller receptet på deras framgång. Inte ett enda av dem ropar efter ett statligt innovationsråd – inte ett enda – utan de pratar om finansiering, de pratar om flexibilitet, de pratar om nätverk och de pratar om sänkta kostnader.

En aktiv, modern näringspolitik står nu mot 90-talspolitik och kvarlevor från svunna tider. Framväxten av företag som Spotify och en stark tillverkningsindustri i framtiden står mot industrikanslern. Jag vet vem jag skulle satsa på som vinnare av jobbmatchen framöver.

Anf. 15 BIRGER LAHTI (V):

Herr talman! Jag tackar för debatten hittills.

Jag vill börja med att återge hur Vinnova sammanfattade utmaningen för Sveriges innovationspolitik 2012: Det vi i dag i Sverige lever på att sälja till omvärlden har i morgon någon annan gjort billigare och kanske även bättre. Vi har ingen medfödd flytväst – om vi slutar simma sjunker vi.

Med detta vill jag säga att det säkert finns saker och ting som blir svåra att matcha ute i världen – vissa branscher eller nischer. Men jag tror inte att vi ska försöka rädda alla branscher till vilket pris som helst. I slutändan finns det en naturlig förklaring till varför det blir så.

Många har varit inne på bostadsbyggandet och hur det kan leda till utveckling i många branscher. Det tror jag också, men man ska samtidigt göra kopplingen hur vi som är en nation med mycket trä kan bidra till en utveckling av bostadsbyggandet i industriell skala. Det är verkligen en innovations- och utvecklingsmöjlighet som Sverige har, och där finns jättebra möjligheter.

Vilka är det då som ska göra innovationerna, och var ska vi sätta in krutet? Jag ska läsa ur alliansregeringens proposition 2012/13:30: ”Det är inte regeringen som avgör utifrån vilka områden som kan bli aktuella utan detta bör avgöras utifrån gemensamma processer för problemformulering omfattande bl.a. företag, universitet, högskolor och forskningsinstitut. Samverkan i fråga om gemensamma forskningssatsningar mellan näringslivet och staten är viktig.”

Jag håller med om att idéerna givetvis måste komma utifrån; som någon var inne på är det inte Rosenbad som ska komma med idéerna. Där emot hävdar jag bestämt att det finns några inriktningar där vårt land har bättre förutsättningar.

Jan Björklund sa att det finns tre saker som hämmar: arbetsrätten, den totala skatten och lönespridningen. Jag tror säkert att skatten kan ha betydelse, men vi har en jättebra nation. Jag är mycket stolt över att vi har Volvo, Scania och Saab – Aero finns ju kvar även om personbilstillverkningen är borta. De finns i ett litet land som Sverige. Någonstans har man i alla fall haft en jättebra politik för utveckling och innovation.

Lars Hjälmsted sa att vi bör stanna upp och tänka hur vi ska agera på längre sikt för att lyckas. Jag tror att det ligger mycket i det, men det är inte skatterna som hämmar företagets utveckling.

Karriärstegen leder till stor omsättning av personal i chefspositioner, ingenjörer och forskare. Den har blivit en motor. Nu får ni missförstå mig rätt. På 70- och 80-talen brann människor för sin bransch och sitt företag, men i dag gör girighet att de i stället söker efter var de själva som enskilda personer bäst kan göra karriär. Många gånger stannar de inte kvar, och på grund av deras personliga karriärsökande får vi inte de där nischerna som utvecklar företag.

Anf. 16 JAN BJÖRKLUND (FP):

Herr talman! Det är precis den attityden som vi nu hörde från Vänsterpartiet som är så oroande.

Några kommer säkert att flytta, men vi har ändå Volvo och Scania. Ja, än så länge! Även de ägs numera av utländska intressen, och vi vet inte hur det blir i framtiden. Det är därför vi måste se till att vi blir konkurrenskraftiga så att dessa företag kan stanna kvar i Sverige.

Om vi hade stått här för 25 år sedan hade vi sagt: Vi har Astra, och vi är så stolta. Nu har vi knappt Astra längre. För 25 år sedan hade vi sagt: Vi är stolta över Ericsson. Det är vi fortfarande, men från att ha legat på en nivå på 40 000–50 000 anställda i Sverige är det i dag en bråkdel kvar. Företaget har visserligen fortfarande svenska rötter, men företaget är ytterst globalt och kommer att lokalisera sin verksamhet där förutsättningarna är bäst.

Sverige är och ska vara en industrination. Det var en av orsakerna till att jag återinförde fyraårig teknisk linje med gymnasieingenjörer, som avskaffades av Göran Persson. Det är oerhört viktigt att se till att vi har ingenjörer.

Efter de reformer vi gjorde med meritpoäng i skolsystemet är civilingenjörsutbildningen mycket mer eftertraktad bland ungdomar nu än för tio år sedan. Det har vänt. Det tar ett tag innan de är ute i företagen, men utbildningen har i dag en hög attraktionskraft.

Denna riksdag röstade häromdagen för att införa mer matematik i skolan. Jag hoppas att de rödgröna partierna i regeringen följer det, för det är precis den typen av åtgärder som behövs i vårt skolväsen, utifrån det perspektivet.

Ni i de rödgröna partierna gillar att företag i Sverige är framgångsrika, men ni gillar inte framgångsrika företagare. Det är där problemet finns. Ni blir avundsjuka. När människor personligen blir framgångsrika blir ni avundsjuka. De ska helst tvingas utomlands.

Två mycket framgångsrika företagare i Norden har nu valt att flytta till Sverige: Per Braathen från Norge och Björn Wahlroos från Finland. De är verkliga höginkomsttagare i sina länder och enormt framgångsrika entreprenörer och företagare. Frågan är: Ska vi vara glada över det, eller ska vi vara besvärade? Jag är glad.

Sverige blev under alliansregeringen ett land som drog till sig företagare. På den socialdemokratiska tiden jagade man ut Kamprad. Nu lockar vi motsvarande personer till Sverige. Det är bra för oss. Vi ska inte vara besvärade över det.

De skatteåtgärder som nu signaleras kommer att vända den utvecklingen. Ni pratar om allt utom skattetrycket, Mikael Damberg. Ams-åtgärder och annat är jättebra och behövs naturligtvis men löser inte Sveriges konkurrenskraft långsiktigt.

Sverige har världens högsta marginalsatser för framgångsrika personer. Varför räcker inte det? Varför är det för lågt? Varför ska den höjas nu? Vi ligger redan högst i världen, och vi vet att det är en av de faktorer som spelar roll för den typen av företag. Varför är världens högsta marginalsatser inte tillräckligt för er socialdemokrater?

Anf. 17 PENILLA GUNTHER (KD):

Herr talman! På tidningen Ny Tekniks topplista över de största inom forskning och utveckling i Sverige finns det 42 företag. Det är sammanlagt drygt 44 000 forskare och utvecklare. Ericsson är trots uppsägningar fortfarande störst. Det företag på den här listan som har minst antal personal på området är Höganäs, med drygt hundratalet.

Mixen av produkter i de här företagen är verkligen bred. Det handlar om mjölkrobotar, ytmonteringsutrustning, digital analys av vävnadsprover, växlade jetmotorer med mera. Det kan i sammanhanget vara lätt att bara se till de stora företagens stora forskningsprojekt och avdelningar. Men vi ska komma ihåg att det faktiskt finns mindre företag som också är forskningsintensiva, med forskare som har hittat nya områden att jobba med och som även har startat egna företag.

Jag skulle vilja nämna ett litet sådant: Alzecure, som finns i Flemingsberg Science Park, med ett gäng forskare där några kommer just från Astra Zeneca i Södertälje och andra företag. De har tillsammans, med sina erfarenheter, blivit en multidisciplinär grupp som har bildat en stiftelse för att bedriva vetenskaplig forskning inom området åldersrelaterade sjukdomar. Att bilda en stiftelse som möjliggör både forskning och utveckling och inte minst ha kvar verksamhet i Sverige och se hela processen fram till färdig produkt genom olika kontakter är också en väg att gå. Allt behöver inte vara aktiebolag och storformat. Just inom området life science tycker jag att det är extra viktigt att se olika möjligheter, med samspel mellan bolag och stiftelser för att få ökad utdelning av forskningsinsatserna.

Life science-sektorn, som Annie Lööf också nämnde, har 40 000 anställda i Sverige. Över 20 procent av alla doktorerade i den privata sektorn finns inom life science, så det är klart att det är en mycket betydelsefull bransch för vårt land, med en export på bara farmaceutiska produkter för 56 miljarder kronor under 2013, vilket var mer än för både stål och järn.

Likaså kan vi konstatera att två tredjedelar av dem som är forskarutbildade inom läkemedelsbranschen är kvinnor, vilket jag tycker bör uppmärksammas när vi pratar om forskare. Just branschen läkemedel representerar 18 procent av alla forskare inom svensk industri.

Jag inser ibland, inte minst när det gäller just min hemstad, att det handlar mycket om teknik på andra sätt när vi diskuterar forskning och utveckling. Men det finns så många forskningsområden, vilket inte minst den lista som jag nämnde visar på.

Det är klart att om just svensk life science ska lyckas fortsätta attrahera utländsk kompetens, så att de framgångsrika forskare och utvecklare som bolagen har vill stanna här, behövs satsningar även på universitetssjukhu-

sen, gemensamma satsningar med privat och offentligt kapital för produktutveckling, så att inte processen stannar efter forskningsgenombrottet på grund av brist på möjlighet till kliniska prövningar eller intresse från vårdsektorn för att ta till sig nya innovationer, vare sig det gäller medicintekniska produkter eller läkemedel.

Då uppstår naturligtvis frågan: Hur ska mer kapital komma till eller stanna i Sverige? Forskning och utveckling inom life science, likaväl som inom rymdindustrin och andra industrier, kräver varaktiga investeringar. En utveckling av en produkt kan ju ta mellan 15 och 20 år, innan den har nått marknaden och har kunnat generera något tillbaka till dem som har investerat.

Jag tror att vi har mycket att göra här. Det handlar om ett samspel mellan privat, offentlig och – faktiskt – ideell sektor, med forskningsfonder som finns.

Anf. 18 Närings- och innovationsminister MIKAEL DAMBERG (S):

Herr talman! Jag vill spinna vidare på Penilla Gunthers inlägg senast. Ibland fokuserar vi bara på de stora företagen. Det som håller på att hända är också den här omställningen. Även de stora företagen talar i dag alltmer om kreativa kluster. I Mölndal öppnar till exempel Astra Zeneca upp sin forskning och utveckling mot andra småbolag och bjuder på en del forskning för att skapa en kreativ miljö, och det är väldigt spännande. När jag talar med Ericsson säger de: Vi hade inte haft så mycket forskning och utveckling i Sverige om vi inte hade haft Kista som ett kluster runt omkring oss, inte bara för direkta samarbeten utan också för att kunna rekrytera talangfulla människor och vara i en spännande miljö.

Man kan titta på ITC-området, eller it-sektorn, och se vilka enormt framgångsrika svenska bolag vi har nu, där Sverige och Stockholm allt oftare faktiskt jämförs med Silicon Valley som start-up-scen för de digitala bolagen. Det är en enorm möjlighet för Sverige. Det handlar om att rekrytera talang och kapital till Sverige men också att se att vi aldrig får ställa dessa mot varandra. Jag tror inte att det var det Annie Lööf ville göra, men hon talade om Spotify eller industriklustret. Själva poängen är att länka samman den traditionella industrin med den digitalisering som vi står inför och göra något bra av det för Sverige. Här har vi väldigt bra förutsättningar.

Avslutningsvis, kopplat till life science, som var uppe senast: Det är ett styrkeområde som Sverige har, där just samverkan och samarbete är själva nyckeln till utveckling av forskning och utveckling på det här området och nya innovationer. Om inte sjukvårdssystemet spelar med kommer det inte att bli mer forskning och utveckling i vårt samhälle.

Där har inte minst det statliga riskkapitalet en viktig roll. När det är så långa ledtider måste staten finnas med som en aktör tillsammans med privat kapital för att se till att innovationerna når en marknad. Här har vi satt stor fart. Redan till sommaren ska vi komma tillbaka med förslag för att få lite ordning på det statliga riskkapitalet, så att det jobbar i större utsträckning och jobbar i tidigare faser. Det kommer att gynna inte minst life science-sektorn i Sverige.

Prot. 2014/15:80

27 mars

Aktuell debatt

*om företagsklimatet
för forskningsintensiva
företag*

Prot. 2014/15:80
27 mars

*Aktuell debatt
om företagsklimatet
för forskningsintensiva
företag*

Anf. 19 LARS HJÄLMERED (M):

Herr talman! Sverige möter nu – och om vi blickar något decennium framåt – en serie av större utmaningar, med en hårdnande internationell konkurrens, ett nationellt behov av att få fram fler jobb, att göra fler reformer politiskt för att få företag att växa, att ta tag i de demografiska utmaningarna. Den listan kan fortsätta, men det är där någonstans den politiska diskussionen behöver tas.

Jag tror ibland att det lite enkla i politiken är att skissartat måla upp en färdväg eller säga att något ska halveras, fördubblas eller något sådant. Men det viktiga är att få tanken att hänga ihop med konkret handling. Det är där som jag med viss oro ser vart regeringen är på väg. Detta med näringsklimat mäts ändå i konkret handling, för det är det som långsiktigt lägger en grund för fler jobb och växande företag.

Mitt svar i detta handlar om att vi behöver göra mer saker när det gäller forskning, utbildning, infrastruktur och finansieringsfrågor. Detta med skatter gäller både talangfulla personer och attraktivitet för företag. Vi har bostadsfrågan och öppenheten för talangfulla personer, där vi behöver fler personer i olika städer runt om i landet.

För att också ta ett konkret exempel: I veckan fattade riksdagen beslut om att ge regeringen i uppdrag att ta fram en flygstrategi. Det handlar om den branschen, men ytterst handlar det också om något sådant som att få fler direktlinjer från Landvetter, Arlanda och andra flygplatser, helt enkelt en kommunikationsväg, som är helt avgörande för att vi ska vara ett attraktivt land och lägga en grund för företag och konkurrenskraft.

Herr talman! Näringsklimatet och vad vi vill framåt, signalerna om att vi ska vara det attraktiva landet, mäts i konkret politisk handling. Där ser jag med en viss oro på vart regeringen är på väg med detta. Därför undrar jag avslutningsvis: Hur kan den serie av reformer som regeringen kör – som slår mot jobb och konkurrenskraft – lägga en grund för fler jobb och växande företag?

Anf. 20 JOSEF FRANSSON (SD):

Herr talman! Tack för en bra debatt! Det har kommit fram mycket intressanta uppfattningar och skiljelinjer från respektive parti.

Lite grann fascinerande är det naturligtvis hur så många goda idéer kan komma från Alliansen nu, efter det att man har gått i opposition – om man nu kan kalla det opposition. Man har ju gått i något slags icke-opposition där man avsäger sig makten och egentligen bara lotsar fram en rödgrön regering.

En liten reflexion från min sida är att inte en enda av debattörerna här i dag har tagit upp att vi måste komma med i den europeiska gemensamma valutan euron. Det var ju för en tid sedan en paradgren från inte minst Jan Björklund, som har initierat dagens debatt.

Från min sida vill jag naturligtvis passa på att tacka den majoritet av svenska folket som gick emot nästan hela den politiska adeln och röstade nej till att införa just Europas gemensamma valuta. Vår svenska valuta kan vi inte säga något annat om än att den har tjänat oss väl under den senaste ekonomiska krisen. Utan vår egen valuta kan vi nog säga att vi hade förlorat betydligt fler jobb än vi gjorde.

Nu hoppas jag bara att vi kan arbeta framåt, komma tillbaka in på banan och se till att återhämta oss från krisen och kanske expandera industrin ytterligare. Som jag redan har sagt i tidigare anförandena är det Sverigedemokraternas ambition, genom vårt påbörjade arbete med industrinationen Sverige.

Anf. 21 JANINE ALM ERICSON (MP):

Herr talman! Vi kan efter dagens debatt konstatera att vi gemensamt här värnar Sveriges företag och vill utveckla näringslivet. Det är en mycket bra punkt att enas om för fortsatt arbete.

Jag konstaterar också att Annie Lööf säger att vi inte kan söka gamla lösningar på de problem som ligger framför oss. Ändå är det mest förslag på gamla lösningar som har kommit från de borgerliga partierna i dag, medan regeringens satsningar på innovationsråd och mer fokus på industripolitiken har fått tummen ned.

När det gäller vad som lockar alternativt avskräcker satsningar har vi delvis olika bilder. Där vi i Miljöpartiet ser vikten av goda livsmiljöer och möjligheter till ett hållbart näringsliv ser andra partier andra saker.

Sverige och Europa står hur som helst inför stora utmaningar på området. Där är vi ense. Det är också en trend som har hållit i sig länge och som accelererar.

Som jag har sagt tidigare finns det också företag som flyttar hem sin produktion och ökar sin export. Det måste vi också tänka på och ge dessa företag förutsättningar att utvecklas.

Vi måste höja blicken och se ett behov av bra utbildning och kreativa miljöer och därmed locka arbetskraft. Det är en av de absolut viktigaste grundförutsättningarna för alla olika företags utveckling i Sverige. Jag ser fram emot fortsatt debatt och idéutveckling på området.

Anf. 22 ANNIE LÖÖF (C):

Herr talman! Sverige är och ska fortsätta vara en stark industri- och innovationsnation. Jag nämner industrikanslern som något som visar Socialdemokraternas och Miljöpartiets övertro på att en administrativ tjänst i Rosenbad ska rädda konkurrenskraften i framtiden.

Det som man vill ha mindre av, det ökar man kostnaderna för genom att hårdare beskatta det. Det som man vill ha mer av, det sänker man kostnaderna för. Denna logik kan de allra flesta skriva under på. Därför vill Centerpartiet inte höja kostnaden på jobb och företag.

Ett näringslivsklimat bedöms utifrån en helhetsbild, en samlad bild av vilka förändringar som en regering vill göra. Jag ska därför lista några exempel på Socialdemokraternas och Mikael Dambergs reformambitioner för företag. Det handlar om skattehöjningar på 25 miljarder per år, tredubblad skatt på unga under 23 år, skatt på avstånd, det vill säga en lastbilsskatt på 14 kronor per mil, särskild löneskatt för personer som har fyllt 65 år, halverat RUT-avdrag, nästan halverat ROT-avdrag och en våt filt över mer än 13 000 företag med ca 250 000 anställda genom stopp för välfärdsföretagen.

Det framgår med all önskvärd tydlighet att regeringens politik går ut på att straffbeskatta företagen för att ha råd med sin kortsiktiga arbetsmarknadspolitik.

Prot. 2014/15:80

27 mars

*Aktuell debatt
om företagsklimatet
för forskningsintensiva
företag*

Herr talman! Ingen industrikansler i världen kan få den ekvationen att gå ihop. Ingen industrikansler i världen kan summera detta och stärka företagsklimatet och konkurrenskraften, inte för forskningsintensiva företag och inte för något företag.

Jag vill avslutningsvis tacka Folkpartiet för initiativet till denna debatt i dag.

Anf. 23 BIRGER LAHTI (V):

Herr talman! Jag börjar med att göra en rättelse av det som Jan Björklund sa. Han sa att vi i Vänsterpartiet är nöjda med att ta upp exempelvis Volvo och vara nöjda med det. Jag sa inte det. Du borde ha lyssnat på vad jag sa i övrigt. Jag sa att vi tror att Sverige som nation har jättebra möjligheter i andra branscher också. Men jag tror att det finns en naturlig global förklaring till att vi kanske inte kommer att klara av konkurrensen i alla branscher. Jag tänker inte ta upp några exempel, och jag hoppas att alla klarar sig.

Många har talat om industrinationen. Precis som Sverigedemokraterna och andra anser jag att vi har en basindustri som är viktig.

När jag träffar branschorganisationerna och intresseorganisationerna i näringslivet och när jag träffar industrin märker jag en skillnad. Ingen i industrin har sagt till mig att skatterna är för höga. Men de säger att de saknar utbildad personal. Det möter jag hela tiden. Men ingen säger att det är för dyrt att anställa ungdomar.

Jag måste erkänna att jag givetvis inte har besökt hamburgerrestaurangerna. Men när jag har talat med basindustrin, den industri som så att säga har produktion, är det ingen som har sagt att det är för dyrt att anställa någon. Det som de säger är att de saknar utbildad personal.

När det gäller vad Vänsterpartiet och regeringen vill är det en sak som jag har reflekterat över. Beträffande skatter har vi ett underskott och vi vet att dessa pengar behöver komma in. Men ingen annan säger hur vi ska få in pengarna.

Jag kan alltså bara konstatera att när jag träffar industrin säger de att de inte hittar utbildad personal. Många gånger är det detta som är problemet.

Jag tackar för att Jan Björklund har tagit initiativ till denna debatt.

Anf. 24 JAN BJÖRKLUND (FP):

Herr talman och debattdeltagare! Jag vill tacka alla för att denna debatt om detta viktiga ämne kunde komma till stånd.

När Vänsterpartiet åker runt till dessa basindustriföretag tror jag att man borde lyssna och höra en sak till. De brukar alltid säga att de vill ha en stabil elförsörjning. Det brukar den svenska basindustrin alltid säga. Jag tror att den rödgröna sidan behöver lyssna på det också. För denna typ av företag är det helt centralt hur kärnkraftens framtid hanteras. Tror man på en snabbavveckling, som Miljöpartiet och Vänsterpartiet gör, kommer man att försätta dessa företag i en mycket svår kris. Många av dem kan inte flytta någon annanstans eftersom skogen finns i Sverige. I stället lägger man i så fall ned.

Men de andra globala företagen, de som finns över hela världen, kanske inte sätter sig i möten med oss och talar om vad de vill ha, även om de gör det ibland. De lämnar bara Sverige och åker någon annanstans. Det

är så det fungerar. Det är den bistra sanningen att de globalt verkande företagen, som ibland har styrelser i Sverige och ibland långt borta, funderar på hur skattetrycket och konkurrenskraften ser ut här och hur de ser ut där. De skriver inte debattartiklar i Sverige, utan de drar sig ur. Det är så det fungerar, och det måste vi förstå.

Hur många möten vi än har med olika företagarorganisationer måste vi se detta och förstå att dessa drivkrafter finns. Vi måste vara konkurrenskraftiga.

Mikael Damberg har i sina inlägg konsekvent undvikit att tala om de skattehöjningar som regeringen planerar mot svensk företagsamhet, trots att de är historiskt stora. Han talar om allting annat och hur bra det är i Kista. Jag håller med om det.

Men jag ber Mikael Damberg att i sitt sista inlägg berätta varför dessa skattehöjningar är så bra för svensk konkurrenskraft och varför inte världens högsta marginalskatter räcker.

Anf. 25 PENILLA GUNTHER (KD):

Herr talman! Som kristdemokrat har man alltid förmånen att vara sista talare.

Jag skulle vilja nämna en sak som jag var med om före jul. Jag hade förmånen att få träffa en kinesisk miljardär som har kommit hit till Sverige. Han är delägare i en stor asiatisk koncern, och han vill investera i just svensk life science via Karolinska Development. Han uttryckte ett intresse för att investera upp till 740 miljoner kronor. Det är inte småpengar.

Som skäl till att han vill investera i Sverige i stället för i USA eller i något annat land – han hade naturligtvis blivit föremål för påtryckningar från alla möjliga håll – angav han följande: Det var bra läge just nu när det behövs kapital, och forskning och utveckling håller hög klass. Jag är mycket entusiastisk över den svenska innovationskulturen.

Då kan man säga att vi fortfarande har innovatörer som så att säga inte har varit föremål för de senaste Pisaresultaten. Men det handlar om att faktiskt se att svensk life science har ett gott rykte utomlands men att det också gäller att bibehålla detta.

Denna miljardär ville bidra till en högkvalitativ sjukvård i Sverige för att så småningom kunna sälja vård och behandling till personer utanför Europa, alltså att få en utökad export även på detta område.

Därför kan jag självklart inte låta bli att slutligen nämna den fara många företag inom vård- och omsorgssektorn i det här landet känner. Det är företag med stor potential att växa och även komma ut på exportmarknaden inom sina viktiga arbetsområden, men de känner en oro för vad regeringen ska hitta på som kommer att begränsa deras möjligheter att växa och utvecklas.

Anf. 26 Närings- och innovationsminister MIKAEL DAMBERG (S):

Herr talman! Jag tackar för dagens debatt. I över en och en halv timme har vi diskuterat en av Sveriges kanske viktigaste utmaningar, och vi har en del gemensamt i analysen av läget. Vi har också en del gemensamma utgångspunkter.

Prot. 2014/15:80
27 mars

*Aktuell debatt
om företagsklimatet
för forskningsintensiva
företag*

Sedan har vi dock lite olika åsikter om vad man behöver göra just nu för att lösa frågorna. Jag kan väl bara konstatera att de borgerliga partiernas väckarklocka inte riktigt tycks ha ringt än när det gäller fixeringen vid skatter. Skatter är relevanta när vi diskuterar konkurrenskraft med andra länder – det är självklart så – men det är inte den enda parametern när vi diskuterar vad som bygger svensk konkurrenskraft.

När man i ett läge där Sverige fortfarande har 81 miljarder i budgetunderskott bara kommer dragande med olika skattesänkingsfrågor måste vi ju fråga oss hur det ska finansieras. Ska man ta ännu mer pengar från skolan eller från forskningen? Det kommer ju inte att gå. Därför måste vi ha en realistisk syn på vilka prioriteringar för framtiden vi gör i dag. Jag tycker att svaret på frågan varför vi kommer att behöva göra en del skattejusteringar för att finansiera saker och ting är att vi står inför ett investeringsbehov för Sverige.

Vi står inför ett investeringsbehov när det gäller universitet och högskola; vi behöver bygga ut detta. Vi står inför ett investeringsbehov när det gäller att bygga ut yrkeshögskolan, så att vi klarar matchningen mot arbetsmarknaden. Vi står inför ett investeringsbehov när det gäller att bygga ut skolans kvalitet, framför allt genom satsningar på Sveriges lärare, och det kommer att kosta pengar. Vi står inför ett investeringsbehov när det gäller underhållet av järnvägen. Vi står inför ett investeringsbehov när det gäller bostadsbyggandet, som måste växa för att vi ska klara tillväxten. Det kostar pengar, och vi måste finansiera detta.

Vi står dock även inför enorma möjligheter. I dag har vi talat om problemen, men om vi avslutningsvis tittar ut ser vi att Sveriges förutsättningar och framtid finns i resten av världen. Precis som några har varit inne på är det handel och utbyte som gäller. Resten av världen växer. Vi har en befolkningsökning, och fler lyfts ur fattigdom och kommer att kunna efterfråga svenska produkter. Vi står inför en klimatomställning där det finns en efterfrågan på våra företags teknik och kunnande, och vi står inför en demografisk utveckling som gör att efterfrågan på life science-produkter kommer att växa.

Sveriges framtid är god om vi tar vara på möjligheterna.

Överläggningen var härmed avslutad.

§ 2 Justering av protokoll

Protokollen för den 10 och 11 mars justerades.

§ 3 Anmälan om återtagande av plats i riksdagen

Förste vice talmannen meddelade att *Jenny Petersson* (M) skulle återta sin plats i riksdagen från och med den 30 mars, varigenom uppdraget som ersättare skulle upphöra för *Lars Püss* (M).

Följande skrivelser hade kommit in:

Interpellation 2014/15:387

Till riksdagen

Interpellation 2014/15:387 Arbetsgivaravgifterna i framtiden

av Olof Lavesson (M)

Interpellationen kommer inte att kunna besvaras inom den föreskrivna tiden.

Skälet till dröjsmålet är tjänsteresor och sedan tidigare inbokade engagemang.

Stockholm den 25 mars 2015

Finansdepartementet

Magdalena Andersson (S)

Enligt uppdrag

Rikard Jermsten

Expeditions- och rättschef

Interpellation 2014/15:388

Till riksdagen

Interpellation 2014/15:388 Överskottsmålet

av Niklas Wykman (M)

Interpellationen kommer att besvaras tisdagen den 28 april 2015.

Skälet till dröjsmålet är tjänsteresor och sedan tidigare inbokade engagemang.

Stockholm den 25 mars 2015

Finansdepartementet

Magdalena Andersson (S)

Enligt uppdrag

Rikard Jermsten

Expeditions- och rättschef

Interpellation 2014/15:393

Till riksdagen

Interpellation 2014/15:393 Överskottsmålet

av Jonas Jacobsson Gjørtler (M)

Interpellationen kommer att besvaras tisdagen den 28 april 2015.

Skälet till dröjsmålet är tjänsteresor och sedan tidigare inbokade engagemang.

Stockholm den 25 mars 2015

Finansdepartementet

Magdalena Andersson (S)

Enligt uppdrag

Rikard Jermsten

Expeditions- och rättschef

Prot. 2014/15:80
27 mars

Interpellation 2014/15:418

Till riksdagen

Interpellation 2014/15:418 Grundutbildningen till läkare
av Finn Bengtsson (M)

Interpellationen kommer att besvaras tisdagen den 14 april 2015.

Skälet till dröjsmålet är redan tidigare inbokade engagemang och resor.
Stockholm den 24 mars 2015

Utbildningsdepartementet

Helene Hellmark Knutsson

Interpellation 2014/15:428

Till riksdagen

Interpellation 2014/15:428 Ökad konkurrens på järnvägsnätet
av Jessica Rosencrantz (M)

Interpellationen kommer att besvaras fredagen den 24 april 2015.

Skälet till dröjsmålet är tidigare inbokade resor och arrangemang.
Stockholm den 26 mars 2015

Näringsdepartementet

Anna Johansson (S)

Enligt uppdrag

Fredrik Ahlén

Expeditionschef

Interpellation 2014/15:437

Till riksdagen

Interpellation 2014/15:437 Avskaffandet av fritidspeng
av Helena Bouveng (M)

Interpellationen kommer att besvaras den 7 maj 2015.

Skälet till dröjsmålet är redan inbokade engagemang.
Stockholm den 25 mars 2015

Socialdepartementet

Åsa Regnér (S)

Enligt uppdrag

Marianne Jenryd

Expeditionschef

§ 5 Anmälan om faktapromemoria

Förste vice talmannen anmälde att följande faktapromemoria om förslag från Europeiska kommissionen hade kommit in och överlämnats till utskott:

2014/15:FPM21 Grönbok om en kapitalmarknadsunion *KOM(2015) 63*
till finansutskottet

Följande dokument hänvisades till utskott:

EU-dokument

KOM(2015) 129 till skatteutskottet

Åttaveckorsfristen för att avge ett motiverat yttrande skulle gå ut *den 21 maj*.

KOM(2015) 141 till miljö- och jordbruksutskottet

Åttaveckorsfristen för att avge ett motiverat yttrande skulle gå ut *den 21 maj*.

JOIN(2015) 6 till utrikesutskottet

§ 7 Svar på interpellation 2014/15:309 om Sveriges utrikespolitiska hållning till Ryssland

Svar på

interpellationer

Anf. 27 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Herr talman och ärade ledamöter! Kerstin Lundgren har frågat mig om Sveriges regering till skillnad från många andra länder gör bedömningen att den ökade övningsverksamhet vi deltar i inte hänger samman med den ryska aggressionen och agerandet i vårt närområde. Kerstin Lundgren har vidare frågat om det är min och regeringens uppfattning att Sverige ska hålla sig neutralt i förhållande till ryska uttalanden om samövningar med USA och våra baltiska grannar. Slutligen har hon frågat vilken regeringens hållning är till ryska försök till påtryckningar gällande våra säkerhets- och utrikespolitiska vägval.

Låt mig börja med att framhålla att Sveriges rätt att själv välja säkerhetspolitisk inriktning är central och självklar. Som jag har sagt vid tidigare tillfällen har inga kontakter med ryska företrädare på något sätt påverkat Sveriges hållning och vårt självständiga säkerhetspolitiska agerande. Det gäller även svensk övningsverksamhet. Det är Sverige som avgör var, när, hur och med vem vi genomför övningsverksamhet.

Utvecklingen i vårt närområde understryker vikten av att stärka Sveriges försvarsförmåga, inklusive övningsverksamheten. Militär övningsverksamhet är en viktig del av vår säkerhetspolitik, både för att markera närvaro och solidaritet och för att utveckla Försvarmaktens förmåga. Den ryska aggressionen i Ukraina måste bemötas kraftfullt med europeisk enighet, stöd till Ukraina samt en principfast politik gentemot Ryssland. Det är en nödvändig politik för säkerheten i Europa och för Sveriges säkerhet.

Anf. 28 KERSTIN LUNDGREN (C):

Herr talman! Jag ber att få tacka utrikesministern för svaret på mina frågor. Låt mig börja med att understryka skälet till att jag väckte interpellationen, nämligen att jag anser att det är viktigt att regeringen får möjlighet att vara tydlig med sin politiska hållning i de här frågorna. Jag är glad att utrikesministern är tydlig när det gäller den ryska aggressionen mot Ukraina, herr talman. Jag ger fullt stöd för det. Det måste bemötas kraftfullt och principfast.

Herr talman! Jag hade önskat att det fanns samma tydlighet när det gäller Rysslands övriga agerande. Det som pågår – det är tydligt – är nämligen ett propagandakrig, som också berör oss. Ryssland försöker med sin politik hävda sin så kallade intressesfärspolitik på nytt. Mot den bakgrunden kan man ju förstå att just den ryska ambassadören i Sverige och Finland hade fått ett uppdrag att ta upp några frågor om övningsverksamhet med Sverige och Finland.

Därför hade det varit intressant att både i kabinetssekreterarens uppteckningar från samtalet med ambassadören och i utrikesministerns tal få utläsa en tydlighet från regeringens sida om att den utökade övningsverksamheten naturligtvis hänger samman med det aggressiva ryska agerandet, herr talman. Det är nämligen entydigt så att inte minst våra baltiska grannar känner av mycket kraftfull rysk propaganda och krigföring på lite olika sätt. Då är det naturligtvis självklart att vi ställer upp för våra baltiska grannar.

Jag hade mot den bakgrunden också tyckt att det var självklart att vara tydlig med att vi från svensk sida kommer att ställa upp om våra baltiska grannar skulle angripas, eftersom det är en del av vår solidaritetspolitik. Vi är inte neutrala, herr talman; neutralitetspolitiken lämnades för länge sedan. Alldeles uppenbart har dock den ryska statsledningen och den ryska politiska ledningen en ambition att måla den bilden och driva den diskussionen särskilt mot Sverige och Finland, eftersom vi inte ingår i Nato.

Därför borde det vara extra viktigt för Sveriges regering att vara tydlig med att det inte innebär att vi är neutrala. Vi är inte neutrala i förhållande till våra grannar, och vi är inte neutrala när det gäller angrepp från rysk sida – oavsett om det är propagandakrigföring, någon form av it-krigföring eller annat. Mot den bakgrunden är det trist att den tydligheten inte fanns i utrikesministerns svar. Jag tycker också att det hade varit bra att få en stark markering att regeringen kommer att agera kraftfullt på dylika försök till inblandning.

Nu fick vi en signal från kabinetssekreterarens samtal med den ryska ambassadören; man pratar om att man har betonat att övningen inte är någon markering. Men det är det ju, herr talman – åtminstone i mina ögon. Vi markerar tydligt närvaro därför att Ryssland har ökat och förändrat sitt sätt att agera. Landet är mer aggressivt.

Anf. 29 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Herr talman! Jag har i första hand försökt svara på frågorna i interpellationen, och jag tycker att jag gjort det klart och tydligt. Vi har alls ingen skillnad i synen på hur vi ska visa vår solidaritet gentemot Baltikum, de baltiska länderna. Det gör vi på alla möjliga sätt. Vi gör det politiskt genom att ha dem som vårt första besöksmål. Vi gör det i vårt nära samarbete i EU-kretsen och i de separata forum där vi träffar våra baltiska kolleger. Jag tror inte att de på något sätt betvivlar, och de har ingen anledning att betvivla, vår solidaritet och lojalitet med dem och att vi alltid kommer att ställa upp vid deras sida.

Det är riktigt att vi har att handskas med ett propagandakrig, eller en propagandaaktivitet, från Rysslands sida som blir mer och mer sofistikerad eller grov, beroende på hur de bedömer att de vill använda det. Det är en av de frågor som jag personligen tagit upp i EU-kretsen och som jag driver.

Vi måste skaffa oss en strategi och en motstrategi för att kunna svara mot propagandan.

Jag anser att jag gång på gång svarat på frågor och på interpellationer i kammaren och klargjort att det funnits mycket i debatten som i fråga om övningsverksamheten varit rena lögnar, som publicerats i en av aftontidningarna, och också en övertolkning av saker som senare påstås i debatten. Vi har haft en konsekvent hållning som inbegriper att vi nu för första gången, inspirerade av Finland, offentliggör till exempel kränkningar av vårt luftrum. Nu talar vi om det.

Vi har också kallat upp ambassadören. Det är inget tvivel om att han är mycket väl medveten om vad vi tycker. Det har framförts i alla möjliga sammanhang när vi kunnat göra det, och vi kommer att fortsätta med det.

Vi kommer att fortsätta att agera samfällt med de övriga EU-länderna. Det är den plattform vi har både för att ge Ukraina stöd och för att agera gentemot Ryssland. Att vi är samlade ger oss förstås en enorm styrka. Hitills har jag i EU-nämnden redovisat vår hållning, våra ställningstaganden, våra inlägg som vi planerar att ha. Där finns oppositionspartierna företrädna, och jag har inte hört några invändningar mot vår hållning och vår position i de här mycket viktiga frågorna.

Vi ska i gemenskap och samverkan med andra länder fortsätta att avvärja hoten mot freden och vår säkerhet. Vi ska fördjupa de bilaterala och multilaterala försvars- och säkerhetspolitiska samarbeten som vi har. Det är så vi blir starka, särskilt när vi agerar samfällt i EU-kretsen.

Anf. 30 KERSTIN LUNGGREN (C):

Herr talman! Det är som utrikesministern säger viktigt att vi agerar samfällt i EU-kretsen och att vi försöker arbeta för en tydlig och stark position i EU visavi Ryssland och naturligtvis mot aggressionen och övergreppen på internationell rätt i Ukraina.

Men jag tycker fortfarande att det finns skäl för regeringen att vara extremt tydlig och extremt principfast också när det gäller de ryska försöken att klistra en bild på Sverige som inte längre gäller, nämligen neutralitetstanken. När den ryska ambassadören agerar på det sätt han gör är det ett försök att göra Sverige och Finland till någonting specifikt som en gång gällde, men vi är inte någon balansakt, åtminstone inte från Centerpartiets perspektiv, mellan olika makter även om Ryssland försöker få oss till det. Vi är inte någon balanserande kraft mellan öst och väst, vilket Ryssland gärna skulle vilja se.

Det vore därför viktigt att regeringen var tydlig med att vi inte är neutrala, att vi inte längre har någon neutralitetsklausul i vår säkerhetspolitik. Varje gång en ambassadör försöker påstå att de är missnöjda med och ser med oro på att vi övar ska vi markera mot det, inte betona att det inte är en markering utan vara tydliga med att det just är en markering. Då ska vi inte säga att vi inte ska landa i de baltiska staterna, som om det skulle vara något särskilt viktigt att betona från svensk sida, utan vi ska säga att vi står upp för de baltiska staterna.

Det må vara att ambassadören går därifrån missnöjd. Det hade varit bättre om det hade stått i nedteckningen av de samtal som fördes. Det hade varit tydligt och principfast och gjort klart var vi står.

Vi har mycket diskussioner om vad man kan säga i de offentliga samtalerna, men om vi inte är tydliga i den här typen av dialog med ambassadören och med andra företrädare för Ryssland riskerar vi att undergräva den politik vi försöker föra både på EU-nivå och i andra sammanhang visavi Ryssland.

Anf. 31 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Herr talman! Vi har inte några avvikande uppfattningar om det. Vi är helt eniga om detta, Kerstin Lundgren och herr talman. Neutralitetspolitiken och det begreppet rensades ut på 90-talet och har sedan inte återkommit när vi beskriver vår säkerhetspolitik. Vi är lojala EU-medlemmar. Vi är aktiva. Det här är definitivt en fråga som vi driver hårt. Vi tillhör den grupp länder som driver den.

Vi följer linjen från den tidigare regeringen och driver de här frågorna gentemot Ryssland för att ge stöd till Ukraina, hjälpa Ukraina att lyckas, när det gäller sanktionspolitiken. Men vi driver dem också här hemma genom att vi talar direkt till Ryssland och framför våra åsikter. När det behövs kallar vi upp ambassadören för att protestera, till exempel mot luft- rumskränkningar och andra kränkningar av vårt territorium. Ingen kan tvivla på vad vi tycker i de här frågorna. Språket har varit mycket rakt och direkt. Det har Ryssland också uppfattat.

Att det vi gör i Baltikum skulle kunna betvivlas känns märkligt. Titta bara på hur vi har tagit position, hur vi har besökt, hur vi på olika sätt uttrycker vårt stöd till Baltikum! Det är de kolleger som jag har regelbunden kontakt med. Jag tycker inte att någonting av det vi gör skulle kunna användas som bevis på att det finns något tveksamt i vår politik. Vi är mycket tydliga.

Däremot ska man se upp med Rysslands propagandakrig och deras försök att framställa saker på ett visst sätt. Ibland försöker de få oss att ta ansvar för hur de reagerar. Det är viktigt att göra en distinktion mellan sanning och det som är fabricerade påståenden och fabricerade sanningar.

Vi har inte olika syn på den här politiken, och vi anser att vi fått gott stöd för den i EU-nämnden.

Anf. 32 KERSTIN LUNDGREN (C):

Herr talman! För att vara säker på att jag hade ett korrekt underlag innan jag väckte interpellationen försäkrade vi oss om att få ta del av den handling, de samtalsuppteckningar, som utrikesministern har på sitt departement. Den kom till riksdagens utrikesutskott. Den här interpellationen är alltså inte baserad på vare sig tidningsrubriker eller rysk propaganda, utan den baseras på de samtalsuppteckningar som rimligen gjorts av ministrernas egen personal och från kabinetssekreterarens möte.

Jag tyckte att det var viktigt att väcka interpellationen för att inte riskera att sända en annan signal i de slutna rummen än vad som sägs i kammaren. Det är viktigt att utrikesministern får möjlighet att i kammaren vara tydlig med vad som gäller.

Sedan måste jag, fru talman, kort beröra det faktum att ministern säger att neutralitetspolitiken inte längre gäller för Sverige. Vi är inte neutrala. I fredags hörde jag en av ministrernas nära politiska kolleger, LO-ordföranden, i Dagens Industris tv-utfrågning tala om Sverige som ett neutralt land, inte en utan två gånger. Det är inte vem som helst vi talar om.

Jag tror, fru talman, att det finns en mission för utrikesministern att tydligt för oss i Sverige, där sådana tankar finns, reda ut att vi inte är ett neutralt land, och vara tydlig gentemot ryska propagandaförsök. Vi kommer att stå upp mot dem, och vi är tydliga och principfasta.

Anf. 33 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Fru talman! Jag kan förstås inte ta ansvar för vad LO-ordföranden har uttalat och tänker inte bemöta det. Jag vet inte vad han avsåg.

Denna typ av samtalsuppteckningar, som i det här fallet har läckt någonstans ifrån, innehåller sällan ett helt samtal, beskriver sällan en hel konversation. Den ryska ambassadören i Sverige är efter att ha blivit uppkallad till flera sådana samtal mycket väl medveten om vad Sverige tycker, vad Sveriges regering tycker och vad vi på Utrikesdepartementet tycker. Det finns nog inga som helst oklarheter där.

Dessutom handlar det om hur vi agerar, vilka ställningstaganden vi gör och vilken politik vi driver. Där har vi fått väldigt mycket kritik från rysk sida. Det kanske är ett bra kvitto på att vi är tydliga nog. Det som vi har gjort kan inte missförstås. Vi står för det som också är EU:s linje när det gäller relationen till Ryssland och våra reaktioner på hur de uppför sig. Det är klart att ett provokativt beteende när det gäller övningsverksamhet – vi har sett flera exempel på det på sistone – bidrar till den här bilden. Det är viktigt att reagera kraftfullt och snabbt och helst vända sig direkt till dem.

Överläggningen var härmed avslutad.

§ 8 Svar på interpellation 2014/15:407 om militära utbildare till Irak och lokalt självstyre på Nineveslätten

Anf. 34 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Fru talman! Maria Weimer har frågat mig när det aviserade beslutet kommer om att sända militära utbildare till Irak samt hur jag avser att driva frågan om lokalt självstyre för assyrier på Nineveslätten.

Jag instämmer i Maria Weimers beskrivning av den allvarliga situationen i Syrien och Irak och av de ohyggliga våldsgärningar som Isil begår. Samstämmiga rapporter visar på grova, systematiska och omfattande övergrepp av de mänskliga rättigheterna och överträdelser av internationell humanitär rätt. Religiösa och etniska minoritetsgrupper samt kvinnor och barn är särskilt utsatta. FN har undersökt Isils massövergrepp i Irak och Syrien och betonar vikten av att alla uppgifter om brott utreds och att förövarna ställs inför rätta.

Regeringen har i kraftiga ordalag fördömt Isil och dess brutala agerande. Det är mot denna bakgrund som regeringen nu, efter noggranna förberedelser, inom kort avser att presentera en proposition till riksdagen om ett svenskt bidrag till den militära utbildningsinsats som genomförs av koalitionen mot Isil i norra Irak. Samråd med riksdagens partier sker inom ramen för arbetet med denna proposition.

Ett svenskt militärt bidrag till koalitionen insatser är en del av ett bredare engagemang. Sverige gav under 2014 ett betydande humanitärt stöd

om 203 miljoner kronor. Sverige deltar också i den arbetsgrupp för stabiliseringsinsatser som inrättats inom ramen för koalitionen.

Jag vill ta tillfället i akt att poängtera att det krävs en långsiktig politisk lösning på situationen i Irak. På sikt är det denna breda politiska process som är avgörande för att upprätta ett legalt styre och skydd för kristna och andra minoriteter i landet. Detta skulle, om irakierna själva vill, kunna inkludera lokalt självstyre för olika grupper.

De omtvistade områden som utgör minoriteternas hemvist förblir en av de främsta utestående frågor som måste lösas av irakierna själva inom ramen för Iraks författning. Fredlig samexistens är den väg framåt som eftersträvas av de flesta aktörer.

De militära medel som krävs för att långsiktigt skydda utsatta grupper måste vara sprungna ur denna politiska process.

Då Maria Weimer, som framställt interpellationen, anmält att hon var förhindrad att närvara vid sammanträdet förklarade tredje vice talmannen överläggningen avslutad.

§ 9 Svar på interpellation 2014/15:310 om långsiktiga styrmedel för biodrivmedel

Anf. 35 Statsrådet IBRAHIM BAYLAN (S):

Fru talman! Rickard Nordin har frågat mig vilka styrmedel som kommer att gälla för biodrivmedel från den 1 januari 2016 för att garantera en fortsatt omställning till en fossiloberoende fordonsflotta. Interpellanten undrar även hur jag och regeringen avser att skapa långsiktiga förutsättningar, som sträcker sig längre än ett år framåt i tiden, för klimateffektiva biodrivmedel.

Regeringen har en tydlig och framtidsinriktad agenda för klimat- och energiområdet. Vår ambition är 100 procent förnybar energi på sikt. Användningen av fossila bränslen ska minska, och investeringarna i klimatomställningen ska öka.

I arbetet med att uppnå detta utgör transportsektorn en särskild utmaning. Det är den del i energisystemet som fortfarande kännetecknas av hög fossilanvändning. Sektorn står för en tredjedel av Sveriges klimatutsläpp, och dessa utsläpp måste minska. Biodrivmedel kommer, tillsammans med energieffektivisering och eldrift, att spela en viktig roll i omställningen.

I dagsläget främjas biodrivmedel genom skattenedsättning. Ett förändrat EU-regelverk innebär att regeringen måste se över de befintliga styrmedlen. En viktig utgångspunkt är att kommande styrmedel ska vara långsiktiga. Långsiktigheten är en grundförutsättning för att industrin ska investera i ny teknik och anläggningar för avancerade biodrivmedel.

Arbetet med att ta fram långsiktiga styrmedel för biodrivmedel omgärdas av ett antal restriktioner, främst i form av EU-regelverk. Som riksdagsledamoten säkert känner till var det på denna punkt som föregående regerings förslag om kvotplikt och tillhörande förändringar av beskattningen av biodrivmedel stötte på problem och slutligen fick tas tillbaka. Det är av avgörande betydelse att kommande förslag inte råkar ut för samma öde.

Regeringen har därför ansökt om förlängning av dagens skattenedsättning ytterligare år, för att skapa rådrum i arbetet med att ta fram och förankra nya styrmedel som ger långsiktigt goda villkor för hållbara biodrivmedel och som även uppfyller EU:s statsstödsregler.

Prot. 2014/15:80

27 mars

Svar på
interpellationer

Anf. 36 RICKARD NORDIN (C):

Fru talman! Jag tackar statsrådet för svaret. Men svaret är snarare en bakgrund och en beskrivning av förutsättningarna och kanske framför allt problemen. Jag hade gärna sett att regeringen mentalt kunnat klara av att ta sig över problemfokusfasen och själva bestämma vad man egentligen vill. Med nuvarande inställning blir det ganska reaktivt och kanske inte så proaktivt. Min interpellation syftar också till att fråga om regeringens egen plan och vad man har för mål och strategi för att ta sig till de 100 procent förnybart som ministern nämner.

I interpellationssvaret säger statsrådet att ”regeringen har en tydlig och framtidsinriktad agenda”. Jag är lite skeptisk till det här med tydligheten. Jag tycker snarare att det är tvärtom. Man har tagit en mängd olika initiativ. Jag brukar i alla de här sammanhangen fråga vem det är som äger frågan om biodrivmedlen och hur man egentligen jobbar med den. Det finns en miljömålsberedning där jag sitter. Så sent som i onsdags hade vi en dragning om en fossiloberoende fordonsflotta. Är det Miljömålsberedningen som äger frågorna?

Jag och Centerpartiet drev på för att transportfrågorna skulle komma in i Energikommissionen, som statsrådet leder och där även undertecknad sitter. Svaret var nej – de här frågorna ska hanteras vid sidan av. Det har också tillsatts en framtidsgrupp ledd av Maria Wetterstrand. Denna ska tillsammans med framtidsministern titta på frågorna om FFF-utredningen och hur man ska ta detta vidare.

För min del skapar det här snarare otydlighet och svårighet att få ett klargörande om vem som äger frågorna och hur de egentligen ska hanteras. Men för att ställa konkreta frågor: I vilken form pågår det här arbetet i Regeringskansliet? Har man någon tidsplan? Hur har man förankrat processen i branschen? Finns det någon input som man tar in? Lyssnar man till branschen? Det är oerhört brådskande.

Jag undrar också om det finns någon tidsplan för när man kan förvänta sig ett besked om huruvida skattenedsättningen får fortsätta ytterligare ett år. Som det ser ut nu är det så att man ansöker om en skattenedsättning samtidigt som man väljer att höja skatten i budgeten med tanke på EU:s regelverk.

Det blir en hoppighet i systemet som knappast kan sägas vara vare sig tydlig eller långsiktig. Som det ser ut nu har Sverige klarat de mål på biodrivmedelssidan som vi har satt upp. Vi klarar det nästan dubbelt upp om man räknar som EU gör, även om vi nu kanske inte ska göra det. Men med dagens system ser det ut som att vi kanske riskerar att backa i stället. Det kanske är så att vi inte kommer att klara av våra egna mål till 2020 om inte frågan åtgärdas så snart som möjligt.

Jag undrar därför, statsrådet: Hur ska man göra detta? I vilken form pågår arbetet på Regeringskansliet? Vad finns det för tidsplan, och hur har man förankrat processen?

Anf. 37 Statsrådet IBRAHIM BAYLAN (S):

Fru talman! Jag är något förvånad över tonen från Rickard Nordin. Rickard Nordin borde rimligtvis vid det här laget inse hur komplicerat detta är. Det är inte så att det i grunden råder någon åsiktsskillnad i vilja eller inriktning. Därom råder ganska stor enighet i kammaren och mellan såväl nuvarande regeringen och Centerpartiet som den förra borgerliga regeringen.

Det som är komplicerat är att hitta ett system där vi kan fortsätta främja användningen av biodrivmedel och göra det på ett sätt som är helt förenligt med de statsstödsregler som gäller inom hela Europeiska unionen och som nyligen förändrades. Den förändringen föranledde den förra borgerliga regeringen att försöka vidta åtgärder för att det system vi har i Sverige, som fortsatt ska främja biodrivmedel, ska vara förenligt med de reglerna.

Den gjorde det i en proposition som den sedermera i två ytterligare propositioner försökte justera för att slutligen ändå landa i slutsatsen att det ändå inte skulle klara de regelverk som finns i Europeiska unionen, och den fick dra tillbaka propositionen. Man tog på Regeringskansliet fram fyra propositioner under föregående regering, allt i syfte garantera ett fortsatt främjande av biodrivmedel. Det var ett mycket gott syfte. Men av arbetet blev det intet därför att man inte lyckades hitta ett system som tekniskt skulle kunna hålla.

Det är mot den bakgrunden som den nuvarande regeringen nu steg för steg försöker att hitta just denna lösning. Hur går det till? frågar Rickard Nordin. Vi har tillsatt en statssekreterargrupp som gemensamt sitter mellan de olika departementen som är berörda. Det är inte bara ett departement. Eftersom det är en skattefråga berörs Finansdepartementet, och dessutom berörs Näringsdepartementet och Miljö- och energidepartementet.

Vi gör det i en tid när vi precis har haft ett regeringsskifte. Vi gör det dessutom just med det som Rickard Nordin efterfrågar, ett försök att hitta ett rådrum för att ha en bra dialog med branschen. Trots allt är det ändå den som sedan ska göra det. I de samtal jag har haft med branschen har man också efterfrågat en tid inte bara för konsultation i ett nytt system utan också, när vi väl har ett system framme, gott om tid för implementering. Det är därför regeringen har begärt uppskov ytterligare ett år. Jag kan i denna kammare säga att vi inte hade begärt det året i uppskov om vi inte trodde att vi skulle få det. Mot den bakgrunden pågår arbetet.

Låt oss inte göra detta till någon trätöfråga, för det är det inte, Rickard Nordin. I grund och botten är vi överens om att vi ska fortsätta att främja biodrivmedel. Sverige har väldigt goda förutsättningar för framtagande och utveckling av biodrivmedel och också avancerade sådana. Det som är hindret just nu är osäkerheten om regelverket vad gäller statsstöd. Det håller regeringen på att jobba med. Min förhoppning är att vi dessutom, nu när vi har begärt detta rådrum, ska kunna ha ytterligare fördjupad diskussion med branschen så att vi kan komma överens. Det gäller inte bara hur det nya regelverket ska tas fram och se ut utan också hur det ska implementeras. Det tror jag är minst lika viktigt. Arbetet pågår för fullt.

Sedan blandar Rickard Nordin in hela frågan om transportsystemet. Ledamoten är väl medveten om att den förra regeringen beställde en utredning på 1 059 sidor som just handlar om detta. Vi ser framför oss att vi

går vidare med denna. Om väldigt många av de punkterna råder det politisk konsensus i denna riksdag. Då är det viktigt att vi går vidare.

Prot. 2014/15:80
27 mars

Svar på
interpellationer

Anf. 38 RICKARD NORDIN (C):

Fru talman! Tack återigen för svaren, statsrådet! Jag tror att statsrådet har helt rätt i att målsättningen är densamma för regeringen och Centerpartiet. Det är 100 procent förnybart som är målet. Ambitionen att ta sig dit är det som skiljer oss åt.

Statsrådet säger själv att vi försökte fyra gånger med detta. Det är skillnaden. Vi försökte åtminstone fyra gånger. Nu har det snart gått ett helt riksdagsår. Ursäkten att vi precis har haft ett regeringsskifte fungerar inte riktigt längre. Nu är vi snart i april, och vi hade val i september. Jag har fortfarande inte sett någonting i en propositionslista.

Jag undrar: Kommer det kanske någonting till hösten i de här frågorna? Det hade varit väldigt trevligt för branschen att i så fall få ett sådant besked, så att den vet hur den ska planera. Precis som ministern brukar argumentera att vi behöver långsiktiga spelregler på elmarknaden gäller detta i kanske ännu högre grad biodrivmedlen. Vi står inför så otroligt många startinvesteringar. Det är inte bara att man ska underhålla det som redan finns. Det finns så otroligt lite till att börja med.

Skillnaden är att vi faktiskt försökte. Om jag ska vara lite konstruktiv och ge ministern ett par tips skulle jag kunna säga att en bra sak som man skulle kunna se över redan i vårändringsbudgeten är hur kompensationen beräknas. Branschen har själv sagt att det är någonting som man beräknar på medelpriser ganska långt bakåt i tiden för att sedan bestämma hur skatteregler framåt i tiden ska se ut. Det inser nog ministern – och jag ser ett litet nickande där – är ett ganska trubbigt instrument. Det skulle kunna gå att göra på kanske några kvartals basis så att man får en mycket mer aktuell reglering. Sedan får man justera det allteftersom, precis som man gör med en hel del andra skatter när det gäller företagande.

Jag föreslår att ministern sätter sig ned tillsammans med branschen och tillsätter en liten task force för att ta hand om de frågorna tillsammans med statssekreterargruppen som är tillsatt. Man kan bjuda in SPBI, Lantmännen, Preem, Energimyndigheten, Scania och ett gäng andra relevanta aktörer. Sedan får man sätta sig ned, se till att hitta en lösning och kanske skicka ut lite vit rök när man väl har hittat lösningen.

Det är väldigt viktigt att få med branschen så att vi inte tappar vare sig det höginblandade eller det låginblandade bränslet. Som det ser ut nu går större delen av etanolen man gör i Norrköping på export. Tyskarna har redan ett system som är i fas, och man ser att den utvecklingen bara kommer att öka. Investeringarna kommer att hamna där marknaden finns. Finns marknaden i Tyskland kommer investeringarna att hamna i Tyskland.

Det finns en enorm potential i att byta ut den svarta kolatomen mot en grön kolatom och skapa jobb i en sektor där vi kanske behöver jobben allra bäst framför allt demografiskt sett. Det kan ge tusentals jobb på den svenska landsbygden där bonden blir den nya oljeshejken och den gröna kolatomen tar över.

Vilken tidsplan har man? När kan vi förvänta oss en proposition i ärendet, med tanke på att det är en statssekreterargrupp tillsatt? Hur aktivt arbetar den? Det är en sak att tillsätta en grupp och en helt annan sak, som ministern också vet, att leverera en proposition.

Anf. 39 Statsrådet IBRAHIM BAYLAN (S):

Fru talman! Vi är nog helt överens om att det är en stor möjlighet. Sverige har tack vare ett hållbart skogsbruk och lantbruk stora möjligheter att utveckla biomassa för energiändamål såväl inom denna sektor som inom elsektorn, som är ett annat område där det finns stora möjligheter och potential.

Jag delar uppfattningen att det inte bara finns möjligheter till omställning när det gäller klimatet utan också stora möjligheter att utveckla nya jobb och nya innovationer och också sådana som kan gå på export. Kanske vi som ett ledande land i Europeiska unionen i dag kan vara behjälpliga och hitta lösningar som också kan vara till hjälp för andra länder. Klimatfrågan och den globala uppvärmningen är inte en lokal fråga. Det är inte ens en europeisk fråga, utan frågan om uppvärmningen är global.

Detta är komplicerat. Det tror jag att Rickard Nordin innerst inne förstår. Ett sätt är att man släpper fram ett antal propositioner och säger: Vi har i varje fall försökt. Det var ett gott försök, men tyvärr misslyckades det. Det arbetet blev till intet, och vi är tillbaka på ruta ett.

Rickard Nordin undrar varför vi inte har löst detta under de sex månader vi har suttit vid makten. Det är lite modigt att ställa den frågan när man själv har haft åtta år på sig att sitta i en regering och vi fortfarande står med frågan, där vi i grund och botten är överens om vad vi vill. Det är själva åstadkommandet som är komplicerat

Hur ser då tidsplanen ut? Vi jobbar på. Vi har begärt – och det är också vår förhoppning att vi ska kunna få det – uppskov med detta i ytterligare ett år för att kunna ta fram ett förslag så snabbt det bara går. Vi ska ha en ordentlig remittering så att alla dessa parter som ledamoten talar om också får möjlighet att fördjupa sig och ha en bra dialog.

Man ska också kunna komma överens om själva implementeringen, för jag tror att man ibland underskattar detta såväl i regeringen som i riksdagen. Det behövs i verkligheten också en tidsutdräkt för att kunna implementera det regelverk vi kommer att kunna komma överens om. Det kommer med nödvändighet att innebära förändringar jämfört med det nuvarande.

Vår förhoppning är naturligtvis att vi ska ha ett nytt system som börjar gälla från den 1 januari 2017, om vi nu får det uppskov som vi har begärt hos Europeiska unionen. Vi har som sagt goda förhoppningar om att kunna få det.

Låt oss inte göra en trätofråga av något som inte är det! Vi jobbar så fort det bara går med detta, för det är centralt och en huvudanledning till att Sverige i dag är en ledande nation. Det är inte tillräckligt – det kan vi vara överens om – men Sverige är ändå en ledande nation när det gäller omställning av transportsektorn i Europeiska unionen. Det beror just på att vi har kunnat utveckla dessa biodrivmedel. Det har kunnat ske genom att vi har kunnat ha ett stöd till dessa, och det är detta stöd som har ifrågasatts därför att EU-regelverket har förändrats. Det är det vi måste finna en lösning på.

Jag är tämligen säker på att vi kommer att kunna göra det. Men låt oss göra det ordentligt så att vi inte hamnar i samma situation som vi gjorde under föregående år, nämligen att det läggs fram propositioner som inte håller och att man sedan ska få fram ytterligare propositioner för att justera det som inte håller. I slutändan visar det sig ändå inte fungera.

Låt oss använda denna tid till att göra detta ordentligt och se till att det blir långsiktigt hållbara spelregler så att vi kan utveckla all den potential som också ledamoten tar upp, nämligen omställning, jobb och tillväxt.

Anf. 40 RICKARD NORDIN (C):

Fru talman! Problemet är, vilket också ministern är medveten om, att vi kanske inte har tid att hantera frågorna bara på lång sikt. Vissa av frågorna behöver också behandlas mycket fortare än så.

Överkompensationsproblematiken, som egentligen har sin grund i Lisabonfördraget och inte handlar så mycket om ändrade spelregler från EU, är en sådan problematik. Man skulle kunna se över beräkningsmetoderna redan i vårändringsbudgeten, för detta är beräkningsmetoder som finns från Finansdepartementet och som Energimyndigheten har ansvar för. Det är någonting som vi skulle kunna styra ganska enkelt och ändra, åtminstone när det gäller tidsutdräkten.

Är det någonting som ministern kan tänka sig att göra redan nu till våren? Det skulle göra ganska stor skillnad med tanke på det oljeprisfall vi faktiskt har haft. Då skulle man också kunna få ett annat utfall av de skattehöjningar som vi talar om. De skattehöjningar som finns skulle, om det vill sig illa, mer eller mindre kunna slå ut många av de svenska biobränslen som vi har i dag. De skulle åtminstone kunna slås ut på den svenska marknaden så att man i stället börjar exportera någon annanstans.

Jag noterade att ministrarnas parti Socialdemokraterna som ett vallöfte skrev att de ville skapa långsiktiga spelregler för produktion av biodrivmedel i Sverige. Jag hoppas att det är ett vallöfte som man står fast vid, till skillnad från en del andra som vi har sett den här veckan. Detta är inte någonting som faller för att man vill göra på ett annat sätt och gynna en annan bransch i stället. Det här är en av de stora ödesfrågor vi har.

Transportsektorn är en av de delar där vi har haft minst möjlighet hittills med tekniken att ställa om. Men vi ser en enorm potential. Om man bara skulle ta vara på den potentialen har vi dessutom enorma möjligheter i Sverige just med tanke på att en tredjedel av våra utsläpp kommer från transportsektorn. Där finns otroligt mycket att göra. Och det ser ännu värre ut om man blickar ut i en del andra länder.

Frågan är: Vad tänker regeringen göra redan nu i vår för att se till att justera de här sakerna som uppenbarligen slår snett – före den 1 januari 2017?

Anf. 41 Statsrådet IBRAHIM BAYLAN (S):

Fru talman! Låt mig avslutningsvis tacka för en viktig debatt. Det är trots allt så som ledamoten själv säger: Detta är en av de största utmaningar vi har i energisektorn. Vi vill att människor ska kunna röra sig fritt. Vi vill kunna frakta varor kors och tvärs inte bara över vårt avlånga land utan också över hela globen, och vi vill kunna göra det på ett sådant sätt att det inte förstör vår miljö.

I det arbetet, i alla fall under de kommande decennierna, är jag fullständigt övertygad om att biodrivmedel har en viktig roll att spela. I denna roll finns det också en potential i form av jobb och tillväxt såväl lokalt som till exportändamål. Därför är det angeläget för regeringen att försöka hitta en lösning på detta.

Jag vill dock varna för hållningen att det finns lätta saker att göra. Om det hade varit så enkelt hade det redan gjorts under föregående regerings tid. Detta är komplicerade system, och jag tror att det är viktigt att vi gör det här ordentligt nu – gärna över blockgränserna och gärna med en bred samsyn. I grund och botten råder det ju inte någon åsiktsskillnad om vad vi borde åstadkomma. Det är *hur* vi ska göra detta som har visat sig vara mer komplicerat än vad man kunde tro.

Det är mot den bakgrunden denna regering kommer att göra detta steg för steg i tät dialog med branschen, nu när vi ändå har lite mer tid på oss. Vi ska se till att det här systemet håller så långt vi kan överblicka.

Vad gäller de förslag som regeringen kommer att lägga fram för riksdagen i form av vårproposition och vårändringsbudget kommer regeringen att återkomma till det när vi presenterar budgeten i sin helhet.

Överläggningen var härmed avslutad.

§ 10 Svar på interpellation 2014/15:379 om modern och marksånal teknik vid utbyggnad av stamnätet för el

Anf. 42 Statsrådet IBRAHIM BAYLAN (S):

Fru talman! Anders Åkesson har frågat mig om jag har gett instruktioner till Svenska kraftnät att de ska välja en teknik som innebär minsta möjliga markintrång vid utbyggnad av det svenska stamnätet. Och om inte, är jag beredd att ge sådana instruktioner?

Han har också frågat mig om det är min uppfattning att faktorer som markåtgång och människors livsmiljö ska ingå i den samhällsekonomiska lönsamhetsbedömning som Svenska kraftnät ska göra enligt förordningen med instruktion för Affärsverket svenska kraftnät.

Svenska kraftnät har till uppgift att driva, planera och utveckla stamnätet för el. Enligt deras instruktion ska kraftöverföringssystemet vara kostnadseffektivt, driftssäkert och miljöanpassat. I den miljökonsekvensbeskrivning som ingår i en ansökan om nätkoncession ska verket redogöra för olika ledningssträckningar och tekniska lösningar. Vilken teknisk lösning som används beror på behovet utifrån förutsättningarna för varje enskild ledning. I de fall som det är tekniskt möjligt, lämpligt samt ekonomiskt försvarbart bör självklart nedgrävning förordas.

Vid koncessionsprövningen bedöms den samhällsnytta som ledningen förväntas medföra och ställs mot de intrång och påverkan som ledningen orsakar. Intrångseffekter som till exempel visuell påverkan, påverkan på rekreativsvärden eller ianspråktagande av skogs- eller jordbruksmark är ofta mycket svåra att värdera ekonomiskt, men Svenska kraftnät gör en kvalitativ bedömning och väger in intrångseffekterna vid sina beslut.

Vad gäller den planerade ledningsutbyggnad i östra Småland och Blekinge som är bakgrunden till frågan har Svenska kraftnät under det på-

gående samrådsförfarandet gjort en bedömning av vad det minskade markintrånget skulle värderas till om en likströmsförbindelse hade varit lämplig.

Utbyggnaden av stamnätet är en viktig fråga som jag följer noga eftersom den berör medborgarna mycket konkret, särskilt om ledningar byggs på eller nära deras fastigheter.

Anf. 43 ANDERS ÅKESSON (C):

Fru talman! Jag tackar statsrådet för svaret på min andra interpellation i detta angelägna ämne.

Jag ska först ge en liten bakgrund. Det är få människor i dag som ifrågasätter nybyggd och mer modern transportinfrastruktur i vårt samhälle. Krav på ökad tillgänglighet till ström, internet, transporter – fysiska och andra – borgar för denna inställning.

Det som är skillnaden, statsrådet, är att man i dag inte längre står med mössan i hand och tackar för att strömmen kommer till byn. Man ställer krav på att modern och marksnål teknik ska nyttjas oavsett om det handlar om järnvägar, vägar eller, som i detta fall, kraftledningar.

Just nu pågår i delar av Småland och Blekinge ett mycket stort markägarsamråd med anledning av projektering av en ny 400 kilovolts kraftledning, från Ekhyddan i Oskarshamn via Nybro och ned till Hemsjö i Blekinge. Antalet berörda markägare är ungefär 800 stycken, och det planerade markintrånget är så stort som åtta kvadratkilometer. Det handlar om produktiv skogsmark, produktiv jordbruksmark och människors tomt-er och fastigheter, statsrådet.

Exploateringen drivs av det statliga Affärsverket svenska kraftnät. Statsrådet Baylan är ansvarig minister i regeringen för Svenska kraftnät.

Självklart finns det en förväntan på att också en samhällsägdd exploitör ska utveckla och arbeta med moderna och resurseffektiva lösningar. Det handlar om lösningar som innebär ett minimum av intrång i skog och mark liksom en liten påverkan, så liten som möjligt, på den enskilda människan. Jag vill upprepa att för nästan alla inblandade parter framstår därför en nedgrävning av den ovan angivna kraftledningen med ett jämförelsevis mycket mindre markintrång som det enda rimliga alternativet – för nästan alla parter. Den part i dialogen som återkommande hävdar att det är omöjligt att nyttja annan teknologi än lufthängd markkrävande växelströmsledning är just Svenska kraftnät.

Med anledning av att Svenska kraftnät återkopplar sitt uppdrag till nationella politiska beslut har jag frågat det ansvariga statsrådet Baylan om han har gett instruktioner till Svenska kraftnät om att välja modern teknik eller om han är beredd att ge sådana instruktioner. Jag har också frågat om det är statsrådets uppfattning att faktorer som markåtgång och människors livsmiljö ska ingå när man gör samhällsekonomiska lönsamhetsbedömningar. Det är precis sådana bedömningar som Svenska kraftnät förväntas göra.

Jag vill än en gång tacka statsrådet för svaret. Men svaret säger just ingenting. Han svarar: ”Vad gäller den planerade ledningsutbyggnad i östra Småland och Blekinge som är bakgrunden till frågan har Svenska kraftnät under det pågående samrådsförfarandet gjort en bedömning av vad det minskade markintrånget skulle värderas till om en likströmsförbindelse hade varit lämplig.”

Statsrådet talar inte om vad man har kommit fram till. Till vad värderas det minskade markintränet?

Jag noterar också att statsrådet säger ”om en likströmsförbindelse hade varit lämplig”. Det tolkar jag som att jag och statsrådet är överens om att en likströmsförbindelse är möjlig att förlägga som en nedgrävd kabel. Men den bedöms av Svenska kraftnät, bland annat av kostnadsskäl, inte som lämplig.

Vad har statsrådet för konkreta svar? Vad är kostnaden? Passa på att konkretisera svaret!

Anf. 44 Statsrådet IBRAHIM BAYLAN (S):

Fru talman! Jag delar ledamotens uppfattning när det gäller att vi i dag lever i ett samhälle där ingen ska behöva stå med mössan i hand, varken för el eller någonting annat. Tack och lov har vi undan för undan lämnat ett sådant samhälle och lever i ett samhälle där vi som medborgare har rättigheter, och förstås även skyldigheter. Av rättigheterna tror jag till och med att vi i dag tar för givet att vi har tillgång till el. Det är en central del i vårt sätt att leva.

Det är grunden för hela förstärkningen av stamnätet. Det nuvarande systemet håller på att nå sitt kapacitetstak. Mot den bakgrunden är det angeläget att stärka stamnätet. Jag tror att ledamoten delar den uppfattningen. Ifall strömmen skulle gå tror jag att det finns väldigt liten förståelse hos medborgarna – och så ska det vara – för att man av olika skäl inte har förstärkt nätet när man ser att det nuvarande håller på att nå sitt kapacitetstak. Bakgrunden till detta är att det är en angelägen investering. Det tror jag att vi är överens om i grund och botten.

Ledamoten frågar vad jag som statsråd ska göra med instruktionen i det här läget och i det specifika fallet med den här ledningen. Eftersom det är andra gången som vi debatterar detta är Anders Åkesson väl medveten om att allt det som han efterfrågar finns i instruktionen redan i dag. Alla värden som tas upp i interpellationen finns och ska balanseras i Svenska kraftnäts arbete.

Han är också väl medveten om att vi i det här landet har en ordning som i de här ärendena innebär att det i detta fall är Svenska kraftnät som sköter processen. Sedan går man vidare till Energimarknadsinspektionen för att i slutändan landa hos regeringen. Jag är tämligen säker på att om jag som statsråd går in i enskilda ärenden som myndigheter har att hantera är sannolikheten mycket stor att en KU-anmälan kommer från någon ledamot i den här kammaren, och så ska det vara.

Fru talman! Den ordning som vi har är därför att Svenska kraftnät nu genomför ett andra samrådsförfarande där man har pekat ut den riktning som man vill ha. Sedan kommer processen undan för undan att genomföras helt i enlighet med de instruktioner som finns.

Jag vill också betona att vi är politiskt överens om de instruktionerna i denna kammare. Det är inte på det sättet att någon annan instruktion gällde under föregående regering, under de åtta år som Anders Åkessons parti satt i Sveriges regering. I grund och botten finns det en samsyn om hur instruktionen ska vara. Om det skulle visa sig att det av olika skäl – samhällsförändringar, tekniska förändringar eller något annat – finns anledning att ändra instruktionen är jag den första att ta initiativ till det.

Anders Åkesson hade också en fråga om de kostnadsberäkningar som har gjorts. De finns i det samrådsunderlag som Svenska kraftnät lade fram i januari 2015, det vill säga för två månader sedan. Eftersom Anders Åkesson efterfrågar bedömning av värden kan jag nämna att de värden som vi talar om värderas till 3 miljoner kronor per hektar för en likströmslösning, om den hade varit tekniskt möjlig. Det ska då ställas mot de merkostnader som detta skulle innebära.

Anf. 45 ANDERS ÅKESSON (C):

Fru talman! Jag vill tacka statsrådet för dialogen. Ja, det är andra gången som vi diskuterar det här. Men jag tror inte att det är sista gången, statsrådet.

Ingen människa ska behöva stå med mössan i hand i vårt samhälle. Det är vi är överens om. Men ett sådant förfaringsätt kräver en mycket väl utvecklad lyhördhet av alla inblandade parter. Det tror jag också att vi är överens om. Och om man är en stor, samhällsägdd och resursstark part fordras det nog än större lyhördhet.

Den här processen är inte på något vis ny för mig. Jag har i motionsform och andra påverkansformer drivit frågan om ny modern marksnål teknik, även under de åtta år då mitt parti, Centerpartiet, utgjorde en del av regeringen och majoritetsunderlaget. Nu har processen tagits ett steg längre. Samråden körs för fullt. Statsrådets affärsverk, Svenska kraftnät, är ute i skogarna i Småland och Blekinge och företräder svenska staten i dialog med 800 markägare om ett intrång på åtta kvadratkilometer, på ett sätt som möjligen kan ifrågasättas lite.

Då kan vi inte, vare sig jag eller statsrådet, stillatigande åse detta. Vi ska utnyttja de möjligheter som vi har för att påverka. Jag kan påverka genom att interpellera. Och statsrådet kan påverka genom att i regleringsbrev och andra verktyg som statsrådet faktiskt förfogar över styra sitt verk, utan att riskera en KU-anmälan.

Det finns en förväntan om att i synnerhet en samhällsägdd exploatör ska utveckla och arbeta med resurseffektiva lösningar som innebär ett minimerat intrång. Jag vill upprepa att jag upplever att statsrådet och jag är överens – men vi är ännu inte överens med Svenska kraftnät – om att det är möjligt att nyttja annan teknik än den lufthängda, markslukande växelströmsteknologin.

Jag upprepar igen att för nästan alla inblandade parter framstår just nedgrävningen som det enda rimliga alternativet. Den part som inte är med på detta ännu är just Svenska kraftnät.

I sitt svar säger statsrådet: ”Utbyggnaden av stamnätet är en viktig fråga som jag följer noga eftersom den berör medborgarna mycket konkret, särskilt om ledningarna byggs på eller nära deras fastigheter.” Det är precis det som sker. Man kan inte bygga en 400 kilovolts lufthängd kraftledning utan att det sker på eller intill någons fastighet. Det kallas äganderätt, statsrådet. I värsta fall tvingas samhället att expropriera någons äganderätt för att komma fram med nödvändiga samhällsinfrastrukturer.

Jag vet att statsrådet har fått eller kommer att få en inbjudan till Småland och Blekinge för att besöka de trakter där denna ledning ska dras fram. Jag vill uppmana statsrådet att ta tillfället i akt att åka dit, studera, sätta sig in i frågan på plats och möta människors engagemang för hur detta viktiga samhällsbygge borde och kan gå till.

Anf. 46 Statsrådet IBRAHIM BAYLAN (S):

Fru talman! Vi är nog i grund och botten överens om att detta handlar om stora värden. Det handlar om välfärdsvärden i form av tillgång till driftssäker el med allt vad det innebär för vårt vardagsliv. Samtidigt måste vi göra en balansakt här. Den innebär ju alltid intrång på äganderätten och på ett antal andra stora värden: friluftsvärden, kulturvärden och kommersiella värden. Den är en komplicerad process som nu är igång vid den nämnda sträckningen.

Jag delar uppfattningen att man ska försöka att vara lyhörd så långt det är möjligt. Man ska ha en stor ödmjukhet därför att vid den här typen av intrång är den konkret för dem vilkas mark berörs direkt.

Det är inte bara en uppfattning, utan det är också ett system som jag tror att vi i grund och botten är överens om. Systemet innebär att detta måste ske på ett visst sätt med ett samråd som ger människor möjlighet att ge uttryck för sin uppfattning. Det är den andra samrådsprocessen i det här ärendet. Därför är det inte möjligt för mig – utifrån den förvaltningsmodell som vi har – att lägga mig i hur detta ska gå till.

Jag konstaterar att allt det som ledamoten efterfrågar i form av instruktion ju finns redan. Det handlar om att göra det hela kostnadseffektivt med hänsyn till andra värden som finns. Dessutom ska man göra det med så lite intrång som det bara är möjligt så länge som det går att samhällsekonomiskt försvara intrånget.

I det här specifika fallet uppgår kostnaderna för det luftledningsprojekt som Svenska kraftnät planerar till ungefär på 2,2 miljarder. Enligt Svenska kraftnät uppskattas kostnaden för ett markförlagt kabelsystem ligga på mellan åtta och tolv gånger högre. Det ska då ställas mot de beräkningar som man gör av de samhällsekonomiska kostnaderna för de intrång som krävs vid en markförlagd kabel. Det är detta som man har att jobba med, och det är precis det som Svenska kraftnät gör.

Jag kommer att följa den här frågan. Jag kan försäkra Anders Åkesson om att socialdemokraterna i Småland redan har framfört en inbjudan och en önskan om att jag ska komma dit. Jag har tidigare varit i bygderna, och självklart kommer jag också i framtiden att tacka ja till inbjudningar från – i det här fallet – sydöstra Sverige.

Anf. 47 ANDERS ÅKESSON (C):

Fru talman! Det är naturligt att det är socialdemokraterna i sydöstra Sverige som bjuder in statsrådet eftersom det är den roll de har som ett regeringsbärande parti med regional förankring, att se till att deras statsråd är väl uppdaterade i den verklighet vi har att hantera.

Det var intressant att statsrådet tog upp Svenska kraftnäts kostnadsanalys. Den har jag självklart tillgång till, men kostnaderna framgick inte av statsrådets svar. Det är riktigt att man anger åtta till tolv gånger högre kostnad jämfört med att använda en konventionell gammaldags teknik. Men ingen har ju fått granska de analyserna särskilt mycket.

I den förra interpellationsdebatten som statsrådet hade med min kollega Rickard Nordin talades det om den gröna kolatomen. Hade vi i alla tider i vårt land hänvisat till beprövad och traditionell teknik för att lösa olika frågor hade vi fortfarande kört med gamla energislukande bilar, suttit fast i ett fossilt samhälle och aldrig tillåtit olja, kol eller uran.

Nu är vi på väg in i en ny tid. Det ställer också krav på dem som ska distribuera energi i våra ledningar. Det är inte alls svårt, statsrådet, att värdera kostnaden för markinrång. Åtta kvadratkilometer produktiv skogsmark innebär att man tar i anspråk jungfrulig skogsmark och produktion av gröna kolatomer under minst 70 år. Det går att sätta ett pris på allting.

Välkommen ned till Småland! Jag är glad över att jag och statsrådet trots allt har en samsyn på att marksån och resurseffektiv teknik ska användas också när Svenska kraftnät bygger sina ledningar. Vi har också samsyn i fråga om behovet av lyhördhet och dialog med smålänningar, blekingar och andra.

Tack för diskussionen!

Anf. 48 Statsrådet IBRAHIM BAYLAN (S):

Fru talman! Tack själv, Anders Åkesson, för en bra dialog om en svår fråga!

I grund och botten finns det en rättighet för och en förväntan hos våra medborgare att alltid kunna vara säkra på att det finns ström i ledningarna. Det är en grundförutsättning för vårt sätt att leva numera. Det finns också en förväntan om att detta sker på ett samhällsekonomiskt sätt. Trots allt är det kunderna som i slutändan betalar eftersom elen är avgiftsbelagd. Detta ska göras så modernt och miljövänligt som det bara går med stor respekt för och hänsyn till människors äganderätt och vardagsmiljö. Det är det som gör frågan så komplicerad.

Jag hoppas och tror att den fortsatta processen sker i den anda som vi pratar om. Men låt oss också vara överens om att det i grund och botten inte är själva instruktionen som är problematisk. Även i den ingår alla de värden som ledamoten efterfrågar.

Sedan kan man naturligtvis ha olika uppfattningar om enskilda sträckningar. Det kan jag inte ha här i riksdagen, vilket jag tror att också Anders Åkesson förstår. Men låt oss ha en fortsatt dialog och se vad som är möjligt att åstadkomma i den här frågan. Jag kommer naturligtvis ha en fortsatt dialog med de människor som hör av sig och också med socialdemokraterna i sydöstra Sverige. Jag tar för givet att jag och Anders Åkesson kommer att återkomma till frågan vid fler tillfällen. Stort tack!

Överläggningen var härmed avslutad.

§ 11 Bordläggning

Följande dokument anmäldes och bordlades:

Motioner

med anledning av prop. 2014/15:69 Ökade möjligheter att resa inom EU med nationellt identitetskort

2014/15:3043 av Kent Ekeröth och Adam Marttinen (SD)

med anledning av proposition 2014/15:82 Brottsbekämpande myndigheters tillgång till informationssystemet för viseringar (VIS)

2014/15:3041 av Linda Snecker m.fl. (V)

2014/15:3042 av Roger Haddad m.fl. (FP)

§ 12 Anmälan om interpellationer

Följande interpellationer hade framställts:

den 26 mars

2014/15:443 Sänkt ROT-avdrag

av *Maria Malmer Stenergard* (M)

till finansminister Magdalena Andersson (S)

2014/15:444 Västra länkens betydelse för Umeås utveckling

av *Edward Riedl* (M)

till statsrådet Anna Johansson (S)

2014/15:445 Centralisering av Skatteverkets kontor

av *Anders Ahlgren* (C)

till finansminister Magdalena Andersson (S)

2014/15:446 Statsministerns möte med Polens premiärminister

av *Margareta Cederfelt* (M)

till statsminister Stefan Löfven (S)

2014/15:447 Avgiftshöjningar för pensionärer

av *Lotta Finstorp* (M)

till finansminister Magdalena Andersson (S)

2014/15:448 Ett längre arbetsliv

av *Elisabeth Svantesson* (M)

till statsrådet Kristina Persson (S)

2014/15:449 Företagens medverkan i arbetsmarknadsministrernas dialoger

av *Elisabeth Svantesson* (M)

till arbetsmarknadsminister Ylva Johansson (S)

2014/15:450 Regeringens brutna vallöfte om ROT-avdraget

av *Jan Ericson* (M)

till finansminister Magdalena Andersson (S)

§ 13 Anmälan om frågor för skriftliga svar

Följande frågor för skriftliga svar hade framställts:

den 26 mars

2014/15:342 Europride i Riga

av *Hans Linde* (V)

till utrikesminister Margot Wallström (S)

2014/15:343 Mord och försvinnanden i Mexiko

av *Hans Linde* (V)

till utrikesminister Margot Wallström (S)

2014/15:344 Regeringens planer på skattehöjning för pensionärer

av *Lotta Finstorp* (M)

till finansminister Magdalena Andersson (S)

2014/15:345 Flygets miljökostnader

av *Niclas Malmberg* (MP)

till finansminister Magdalena Andersson (S)

2014/15:346 Värnande och utveckling av upphovsrätten

av *Jörgen Warborn* (M)

till justitie- och migrationsminister Morgan Johansson (S)

2014/15:347 Biogasens förutsättningar

av *Lena Ek* (C)

till finansminister Magdalena Andersson (S)

2014/15:348 Den av regeringen aviserade postutredningen

av *Erik Ottoson* (M)

till statsrådet Mehmet Kaplan (MP)

2014/15:349 Legitimation för kuratorer i sjukvården

av *Veronica Palm* (S)

till statsrådet Gabriel Wikström (S)

2014/15:350 Legitimation för kuratorer i hälso- och sjukvården

av *Barbro Westerholm* (FP)

till statsrådet Gabriel Wikström (S)

2014/15:351 Nedläggningen av Ericsson i Katrineholm

av *Lotta Finstorp* (M)

till arbetsmarknadsminister Ylva Johansson (S)

2014/15:352 Bankernas kontanthantering

av *Catharina Bråkenhielm* (S)

till statsrådet Per Bolund (MP)

Prot. 2014/15:80

27 mars

§ 14 Kammaren åtskildes kl. 11.47.

Förhandlingarna leddes

av förste vice talmannen från sammanträdets början till och med § 7 anf. 32

(delvis) och

av tredje vice talmannen därefter till sammanträdets slut.

Vid protokollet

ABIGAIL CHOATE

/Eva-Lena Ekman

Innehållsförteckning

§ 1 Aktuell debatt om företagsklimatet för forskningsintensiva företag.....	1
Anf. 1 JAN BJÖRKLUND (FP).....	1
Anf. 2 Närings- och innovationsminister MIKAEL DAMBERG (S).....	1
Anf. 3 LARS HJÄLMERED (M).....	3
Anf. 4 JOSEF FRANSSON (SD).....	5
Anf. 5 JANINE ALM ERICSON (MP)	6
Anf. 6 ANNIE LÖÖF (C)	8
Anf. 7 BIRGER LAHTI (V)	10
Anf. 8 JAN BJÖRKLUND (FP).....	11
Anf. 9 PENILLA GUNTHER (KD).....	13
Anf. 10 Närings- och innovationsminister MIKAEL DAMBERG (S).....	14
Anf. 11 LARS HJÄLMERED (M).....	16
Anf. 12 JOSEF FRANSSON (SD).....	17
Anf. 13 JANINE ALM ERICSON (MP)	18
Anf. 14 ANNIE LÖÖF (C)	19
Anf. 15 BIRGER LAHTI (V)	20
Anf. 16 JAN BJÖRKLUND (FP).....	21
Anf. 17 PENILLA GUNTHER (KD).....	22
Anf. 18 Närings- och innovationsminister MIKAEL DAMBERG (S).....	23
Anf. 19 LARS HJÄLMERED (M).....	24
Anf. 20 JOSEF FRANSSON (SD).....	24
Anf. 21 JANINE ALM ERICSON (MP)	25
Anf. 22 ANNIE LÖÖF (C)	25
Anf. 23 BIRGER LAHTI (V)	26
Anf. 24 JAN BJÖRKLUND (FP).....	26
Anf. 25 PENILLA GUNTHER (KD).....	27
Anf. 26 Närings- och innovationsminister MIKAEL DAMBERG (S).....	27
§ 2 Justering av protokoll	28
§ 3 Anmälan om återtagande av plats i riksdagen.....	28
§ 4 Anmälan om fördröjda svar på interpellationer	29
§ 5 Anmälan om faktapromemoria	30
§ 6 Ärenden för hänvisning till utskott	31
§ 7 Svar på interpellation 2014/15:309 om Sveriges utrikespolitiska hållning till Ryssland.....	31
Anf. 27 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	31
Anf. 28 KERSTIN LUNDGREN (C).....	31
Anf. 29 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	32
Anf. 30 KERSTIN LUNDGREN (C).....	33
Anf. 31 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	34
Anf. 32 KERSTIN LUNDGREN (C).....	34
Anf. 33 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	35

§ 8 Svar på interpellation 2014/15:407 om militära utbildare till Irak och lokalt självstyre på Nineveslätten	35
Anf. 34 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S)	35
§ 9 Svar på interpellation 2014/15:310 om långsiktiga styrmedel för biodrivmedel	36
Anf. 35 Statsrådet IBRAHIM BAYLAN (S)	36
Anf. 36 RICKARD NORDIN (C)	37
Anf. 37 Statsrådet IBRAHIM BAYLAN (S)	38
Anf. 38 RICKARD NORDIN (C)	39
Anf. 39 Statsrådet IBRAHIM BAYLAN (S)	40
Anf. 40 RICKARD NORDIN (C)	41
Anf. 41 Statsrådet IBRAHIM BAYLAN (S)	41
§ 10 Svar på interpellation 2014/15:379 om modern och marknål teknik vid utbyggnad av stamnätet för el	42
Anf. 42 Statsrådet IBRAHIM BAYLAN (S)	42
Anf. 43 ANDERS ÅKESSON (C)	43
Anf. 44 Statsrådet IBRAHIM BAYLAN (S)	44
Anf. 45 ANDERS ÅKESSON (C)	45
Anf. 46 Statsrådet IBRAHIM BAYLAN (S)	46
Anf. 47 ANDERS ÅKESSON (C)	46
Anf. 48 Statsrådet IBRAHIM BAYLAN (S)	47
§ 11 Bordläggning	47
§ 12 Anmälan om interpellationer	48
§ 13 Anmälan om frågor för skriftliga svar	48
§ 14 Kammaren åtskildes kl. 11.47	49